O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◊ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1998 йил 16 сентябрь, чоршанба • № 72 (11.055) • Эркин нархда сотилади

ТАШРИФ ДАВОМ ЭТМОҚДА

14 сентябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов давлат ташрифи билан Исроилга жўнаб кетди.

Ташриф олдидан Ислом Каримов Тошкент аэропортида оммавий ахборот воситалари вакилларига қисқача интервью бериб, жумладан, бундай деди:

— Исроил гарчи ҳудуди жиҳатидан кичик давлат бўлса-да, саноат, илм-фан, қишлоқ хўжалиги соҳалари бўйича жаҳондаги тараққий этган мамлакатлардан бири ҳисобланади. Шунинг учун Исроил билан ҳар томонлама муносабатларнинг ривожланиши Ўзбекистон учун катта фойда келтириши мумкин. Масалан, пахтачилик соҳасида ҳамкорлик қилишнинг фойдали жиҳатларини олиб кўрайлик. Юртимизда ҳар гектар пахта майдонидан 27—28 центнердан ҳосил олинади. Исроилда эса бу кўрсаткич 70 центнерга яқин. Кўриниб турибдики, биз бу борада ҳамкорлик қилсак, асло ютқазмаймиз.

Шунингдек, электроника, автоматлаштириш, кимё, юксак технология соҳасида Исроил эришган ютуқлар Ўзбекистонда ҳам тадбиқ этилса, яъни шу асосда ўзаро ҳамкорлик йўлга қўйилса, юртимизнинг эртанги кунини яратишда катта муваффақиятларга эришиш мумкин бўлади.

Тарихдан маълумки, ўзбек халқи иккинчи жаҳон уруши йилларида қатағон қилинган 250 мингдан ортиқ яҳудийни ўз бағрига олиб, улар билан сўнгги бурда нонини баҳам кўрган. Шунинг учун уларнинг бугунги кунда Исроилда яшаётган авлодларининг Ўзбекистонга ҳурмати баланд. Бу эса икки мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлашда асосий омиллардан бири бўлади.

Тошкент аэропортида мамлакатимиз раҳбарини Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Эркин Халилов, Бош вазир Ўткир Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолди.

* * *

Қуддус, 14 сентябрь. (ЎзА махсус мухбири Фарҳод Арзиев хабар қилади). Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов давлат ташрифи билан Исроилга келди.

Исроил давлати Президентининг қароргоҳида мамлакатимиз раҳбарини расмий кутиб олиш маросими бўлди. Унда икки давлат Президентлари қисқача нутқ сўзладилар. Мамлакатимиз раҳбарини расмий кутиб олиш маросимида Исроил давлати бош вазири Беньямин Нетаньяху ҳам ҳозир бўлди.

Шундан сўнг Ислом Каримов Қуддус шаҳрида иккинчи жаҳон урушида қатлиом этилган яҳудийлар хотираси учун тикланган «Яд ва Шем» ёдгорлигини бориб кўрди. Ислом Каримов уларнинг хотирасига ҳурмат бажо келтириб, ёдгорлик пойига гулчамбар қўйди.

Шу куни Президент Ислом Каримов ўзи учун ажратилган «Шоҳ Довуд» қароргоҳида Исроил савдо ва саноат вазири Н. Шаранскийни қабул қилди. Учрашувда томонларни қизиқтирган масалалар юзасидан ўзаро фикр алмашилди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов билан Исроил давлати Президенти Эзер Вейцман ўртасида бўлиб ўтган учрашув куннинг муҳим воқеаси бўлди. Исроил Президенти қароргоҳида бўлиб ўтган ушбу мулоқот халқаро сиёсатдаги долзарб муаммолар, минтақавий хавфсизлик, икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар истиқболи билан боғлиқ масалалар хусусида бўлди.

Оқшом Исроил давлати Президенти Эзер Вейцман Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов шарафига расмий қабул маросими уюштирди.

Ислом Каримовнинг Исроилга давлат ташрифи давом этмоқда.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ
Ҳарбий ва муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган шахсларни Қуролли кучлар, чегара ва ички қўшинлар сафларидан заҳирага бўшатиш ва фуқароларни муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга навбатдаги чақириш тўғрисида

«Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида» ва «Муқобил хизмат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунларига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Ҳарбий ва муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган шахслар Ўзбекистон Республикасининг қуролли кучлари, чегара ва ички қўшинлари сафларидан заҳирага бўшатилсин.

2. 1971-1980 йилларда туғилган, чақириқ муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари 1998 йилнинг октябрь-ноябрь ойларида муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга чақирилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И.КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1998 йил 14 сентябрь.

ПАРЛАМЕНТЛАРАРО ИТТИФОҚ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси делегацияси 1998 йил 6-12 сентябрь кунлари Москва шаҳрида бўлиб ўтган Парламентлараро Иттифоқнинг 100-юбилей конференцияси ишида қатнашди.

Конференция ишида Парламентлараро Иттифоқ аъзоси бўлган 137дан зиёд мамлакат парламентчилари қатнашди, кузатувчи сифатида эса конференцияда 20дан ортиқ мамлакат вакиллари иштирок этди.

Конференциянинг тантанали очилиш маросимида Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин сўзга чиқди. Россия Федерацияси Давлат Думаси Раиси Геннадий Селезнёв Парламентлараро Иттифоқ 100-конференциясининг Раиси этиб сайланди.

Ўзбекистон делегацияси раҳбари А. Қосимов дунёдаги сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий вазият масалалари бўйича мунозараларда сўзга чиқди. У ўз нутқида конференция қатнашчилари эътиборини Афғонистондаги воқеаларига қаратди ҳамда Ўзбекистон раҳбариятининг бу мамлакатдаги ҳарбий-сиёсий вазиятдан ташвишда эканлигини билдирди. Конференция қатнашчилари ўртасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Афғонистондаги воқеалар муносабати билан қабул қилган Баёноти тарқатилди.

Конференция давомида Ўзбекистон делегацияси аъзолари Россия Федерацияси, Қирғизистон, Германия, Англия, Канада, Ҳиндистон, Исроил, Болгария ва қатор бошқа давлатлар вакиллари билан учрашувлар ўтказишди. Уларнинг барчаси Ўзбекистоннинг бозор иқтисодиётига ўтиш тажрибасига, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов томонидан олиб борилаётган республиканинг жаҳон ҳамжамиятига қўшилиши, мамлакатда демократия ва ҳуқуқни ривожлантириш, барқарорлик ва ижтимоий тотувликни мустаҳкамлашга қаратилган ички ва ташқи сиёсатга юқори баҳо беришди. Исроил, Ҳиндистон, Россия ва Канада каби кўплаб мамлакатлар вакиллари Ўзбекистон парламенти билан икки томонлама алоқаларни ўрнатиш ва ривожлантиришдан ғоят манфаатдор эканликларини билдирдилар.

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИ АВАЙЛАЙЛИК

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиёт дастури ҳамда Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси ташкил этган «Гендер ва тараққиёт» бюроси бир қанча вазирлик, идоралар, вилоятлар ҳокимликлари, нодавлат ташкилотлари вакиллари, шунингдек журналистлар иштирок этадиган бир ҳафталик тренинг уюштирди. Машғулотларни олиб бориш учун БМТ тараққиёт дастурининг мутахассислари таклиф қилинди.

Тренинг дастурини «Гендер ва тараққиёт» бюроси директори, Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси раисининг ўринбосари Диловар Қобулова очди. У тингловчиларни эркак ва аёллар ўртасидаги ижтимоий муносабатларни ўрганиш ва уларни уйғунлаштиришга қаратилган қўшма лойиҳани амалга ошириш жараёнлари билан таништирди. «Гендер ва тараққиёт» бюроси республикамизда бир йилдан бери ишлаб турибди ҳамда давлат бошқарув органлари ва нодавлат бирлашмалари билан ҳамкорлик қилмоқда. Бу борада жиддий тадқиқотлар олиб борилмоқда, Ўзбекистонда хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрнини янада ошириш бўйича миллий дастур ишлаб чиқилмоқда.

А. ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

ХИРМОНГА БАРАКА

ПАХТАКОРЛАР орзиқиб кутган кунлар келди. Катта машаққатлар эвазига етиштирилган ғўза тупларидаги кўсаклар қийғос очила бошлади. Белларига этак боғлаб, енг шимариб олган теримчилар шодумонлик билан далага отландилар. Пскент туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги Абдурашид Қосимов бошлиқ 5-бригада пахтазорларида бўлсангиз одамлардаги ана шундай кайфият, кўтаринки руҳнинг гувоҳи бўласиз.

— Бу йил теримга бироз кеч тушдик, — дейди Малоҳат Раимқулова. — Лекин, ҳечқиси йўқ. Ҳаво очилиб турса, бўлгани. Етказиб оламиз. Мен биринчи куни 50 килограммдан ошириб тердим. Яна уч-тўрт кундан сўнг 80-100 килограммга чиқаришга ҳаракат қиламан.

Малоҳатнинг бу гапларини, унинг дугоналари ҳам тасдиқламоқда.

...Кенг пахтазорларда ишлар авж олиб кетадиган, терим ёппасига бошлаб юбориладиган кунлар узоқ эмас. Демак, хирмонлар жадал юксалади. Режани бажариш учун дадил одимлар қўйилади.

Ҳусанбой АВВАЛОВ олган сурат.

МАЪМУРЧИЛИККА НЕ ЕТСИН

Яқинда бир дўстим билан «Фарҳод» деҳқон бозорига кирдик. Юртимиз бозорларини таърифлашга сўз йўқ. Пештахталар дала ноз-неъматлари билан тўлиб-тошган. Янги узилган помидор дейсизми, олма-узум дейсизми... Хуллас, Ўзбекистон далаларида нимаики етилган бўлса, ҳаммаси бор. Тўкинлик шу қадарки, қай бирини олишни билмай ақлинг шошади. Нархи ҳам арзон.

Муносабат

Бозордан чиқиб озиқ-овқат дўконига йўл олдик. Минг шукрки, магазинларимиз пештахталари тўла. Истаган магазиндан истаганча ун ҳам, гуруч ҳам, чой ҳам сотиб олиш мумкин. Маъмурчилик дегани шу эмасми, айрим қўшни давлатларда тақчиллик ҳамон давом этаётган, ҳатто кучайиб бораётган бир шароитда бизнинг юртимиздаги бундай тўкинчилик...

Яқинда мустақилликнинг етти йиллигини нишонладик. Ўтган етти йил мобайнида етмиш йилда амалга оширилмаган ишлар рўёбга чиқди. Буларнинг бари юртимиздаги тинчлик ва осойишталик, мамлакатимизда амалга оширилаётган изчил ислоҳотлар туфайлидир. Эҳтиёжманд оилаларни ижтимоий ҳимоялаш, халқни кундалик зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлашга айниқса катта эътибор берилмоқда. Мисолларга мурожаат қиладиган бўлсак, жорий йилнинг ўтган даври мобайнида биргина Тошкент вилоятида савдо обороти 25 миллиард сўмни ташкил этди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан икки фоиз кўп. Марказлашмаган усулда бир миллиард сўмлик халқ истеъмол моллари келтирилди ва савдога чиқарилди. Диққатга сазовор томони шундаки, аҳолига ун, гуруч, ўсимлик ёғи, шакар, хўжалик совуни ва бошқа маҳсулотлар мунтазам етказиб берилмоқда. Кўрсатилаётган савдо хизмати салмоғининг 83 фоиздан кўпроғи нодавлат секторига тегишли.

Деҳқон бозорлари қиёфаси ҳам бутунлай ўзгарди. Ангрен, Олмалиқ, Бекобод, Янгийўл шаҳарлари ва туман марказларидаги бозорлар қайта таъмирланди. Бир неча янги деҳқон бозорлари очилди. Сотувчи ва харидорлар учун яратилаётган қулайликлар натижасида кундалик тушум 3-4 баравар кўпайди. Бу эса ўз навбатида бозорларни ободонлаштириш билан бирга давлат хазинасини тўлдириш, бинобарин, иш ҳақи, пенсия ва нафақаларни ўз вақтида тўлаш имконини туғдирмоқда.

Мамлакатимизда ҳукм сураётган тинчлик-осойишталик, тўкинчилик ўз-ўзидан бўлаётгани йўқ, албатта. Эсингизда бўлса, давлат мулкини хусусийлаштириш энг аввало дўконлар, ошхона ва бошқа хизмат кўрсатиш шохобчаларидан бошланган эди. Бироздан сўнг истеъмол бозорини тўлдириш, бунда савдо корхоналари имкониятини кенгайтириш мақсадида нархлар эркинлаштирилди. Ўз навбатида Вазирлар Маҳкамаси озиқ-овқат маҳсулотларининг айрим турларини сотишни тартибга келтириш тўғрисида, яқинда эса озиқ-овқат маҳсулотларини фақат турғун савдо корхоналаридагина сотиш тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Бу эса истеъмолчилар ҳуқуқлари ҳам изчил ҳимоя қилинаётганидан дарак беради.

Маъмурчиликнинг яна бир муҳим белгиси бизда озиқ-овқатларни четдан келтиришга деярли барҳам берилди. Уларнинг асосий қисмини ўзимизда ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилмоқда. Зеро, ўзингда бўлганига не етсин, деган нақлга амал қилган халқ ҳеч қачон кам бўлмайди.

Неъмат ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ

янгиликлар, одамлар, воқеалар

ХОРИЖГА — ДАВЛАТ ГРАНТЛАРИ БИЛАН

«УСТОЗ» республика жамғармаси педагогларни етакчи хорижий илмий ва таълим муассасаларида тайёрлаш дастурига ҳам эга.

Ана шу йўриқнома талаблари асосида маркетинг, менежмент, суғурта, педагогика, психология, нефть ва газ индустрияси, халқаро иқтисодий муносабатлар соҳалари бўйича ўқитувчи ва педагогларни қайта тайёрлаш, улар малакасини ошириш ва тажриба алмашишни ташкил этиш республика танлови эълон қилинган эди.

Яқинда бу танловга якун чиқарилди. Танлов ғолиблари чет элда ўқиш учун давлат грантларига эга бўлдилар. Улар янги 1998-99 ўқув йили давомида АҚШ, Буюк Британия, Франция, Олмония, Япония ва Малайзиядаги илмий ва таълим муассасаларида ўз билим ва малакаларини оширадилар. Бундай имтиёзга Тошкент Давлат Аграр университетининг ўнга яқин ўқитувчиси, докторант ва аспирантлари ҳам сазовор бўлдилар. Ғолиблар орасида Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-текшириш институти олимлари ҳам бор.

Акбар АЛИЕВ.

ХИТОЙЛИКЛАР ШЕРИКЛИГИДА

Олмалиқдаги темир-бетон конструкциялари ва буюмлари корхонаси жамоаси яқинда истеъмол бозорига ўзининг янги маҳсулотини чиқарди. Бу ерда хитойлик шериклар билан полиэтилен толасидан қоп ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Шаҳардаги қатор корхоналар бу маҳсулотга харидор бўлдилар. Айниқса, «Аммофос» ҳиссадорлик жамияти буюртмаси катта бўлди. Чунки, ишлаб чиқарилган маъданли ўғитларни солиш учун қоплар жуда кўп талаб қилинади.

Янги цехдаги асбоб-ускуналар хориждан келтирилди. Корхонадаги мавжуд ишлаб чиқариш биноларининг бири шунга мослаштирилди. Ҳозир цехда ўн нафардан ортиқ киши иш билан таъминланди. Кейинчалик маҳсулот тайёрлаш ва ишчилар сонини кўпайтириш назарда тутилмоқда.

Собир ҲАМИДОВ.

БЎШ ЎРИНЛАР ЯРМАРКАСИ

ЯНГИЙЎЛ тумани меҳнат биржаси бўш ўринлар ярмаркасини ўтказди. Унда тумандаги барча саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари, муассасалар вакиллари қатнашдилар.

Улар ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулотлар намуналарини намойиш қилдилар, бўш ўринларга ўзлари учун зарур касбдаги янги ишчиларни жалб қилишга алоҳида эътибор бердилар. Айни вақтда истаган ёшларни ҳунар ўрганиш учун шогирдликка қабул қилдилар.

Ярмарка давомида юз нафардан ортиқ ишсизлар ишлаб чиқариш жамоалари сафига қабул қилиндилар.

Аҳмаджон РИХСИБОЕВ.

МАКТАБ-БОҒЧА ИШГА ТУШДИ

МИЛЛИЙ Дастур асосида таълим-тарбия ишларининг қуйи бўғинларида ҳам янги-янги тадбирлар амалга оширилмоқда. Бўка шаҳридаги 1-болалар боғчасининг қайта жиҳозлаб, янги ускуналар билан таъмин этилиб, мактаб-боғчага айлантирилганлиги бунга мисолдир.

Мактаб инглиз тилига ихтисослаштирилди. Унда ўқиш учун танлов асосида 27 нафар иқтидорли болалар қабул қилинди. Махсус тайёргарлик курсида ўқиб келган Шаҳло Бўтаева, Рафиқ Афзалимов, Муқаддас Абдулазизова, Дилноза Шокировалар дарсларнинг қизиқарли ва мазмунли ўтиши учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Эргаш ЙЎЛДОШЕВ.

ЧИРЧИҚ ВЕЛОСИПЕДЛАРИ

ЧИРЧИҚДАГИ «Электрокимёсаноати» ишлаб чиқариш бирлашмаси Буюк Британиянинг «Galax-worldwide-trading» фирмаси билан ҳамкорликда велосипед ишлаб чиқаришни йўлга қўйишди.

Низом фонди 300 минг АҚШ долларини ташкил қилувчи мазкур корхонани барпо этишда иккала томон ўз маблағлари билан тенг асосда қатнашдилар. Бунда Буюк Британиянинг велосипед ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда иккинчи ўринда турадиган нуфузли «Caikl» фирмаси муассис сифатида иштирок этмоқда.

Қўшма корхона тўла қувватга етгач, йилига 150 минг дона велосипед ишлаб чиқариш имкониятига эга бўлади.

Мустақилликнинг 7 йиллиги арафасида янги қўшма корхонада ишлаб чиқариладиган дастлабки велосипедларга ҳамкорлар «First» яъни ўзбекча «Биринчи» деб ном беришди.

Шокир ТЎҒОНОВ.

ҚАДИМ ЮРТНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

Исроилликлар ўз мамлакатини курраи заминнинг энг қадимий давлатларидан бири ҳисоблайди. Бу бежиз эмас. Ҳақиқатан ҳам бу халқнинг тарихи минг йиллар билан ўлчанади. Маълумотлар яҳудий миллатининг эрамиздан олдинги 2000-1500 йилларда вужудга келганидан далолат беради. Шоҳ Довуд ва Сулаймон замонларида уларнинг қудратли давлатлари бунёд этилган. Лекин вақт ўтиши билан бу давлатлар бошқа йирик империяларнинг таъсири остида уларга тобе бўлиб қолган. Бу қарамлик асримизнинг ўрталаригача давом этди.

Исроил давлатининг янги тарихи эса 1948 йилнинг 14 майидан бошланади. Айнан шу йили бирлашган миллатлар ташкилотининг декларациясига биноан, яҳудийларнинг мустақил давлати ташкил топди. Агар Исроилнинг иқтисодий ва сиёсий ривожланиш йўлига назар ташланса, унинг ғоят сермаҳсул ва муваффақиятли кечгани намоён бўлади. Жаҳон харитасида янги пайдо бўлган бу мамлакат мустақилликнинг дастлабки йиллариданоқ ўз ички ва ташқи сиёсатини шакллантиришга, иқтисодий тараққиёт йўналишини белгилаш ҳамда бу йўлдаги режаларни изчиллик билан ҳаётга тадбиқ этишга катта эътибор қаратди. Бу эса Исроил иқтисодиётида электроника, машинасозлик, кимё саноати, қишлоқ хўжалиги ва бошқа соҳаларнинг мунтазам ривожланиб боришига олиб келди. Натижада ўтган давр мобайнида у дунёнинг тараққий этган мамлакатлари қаторидан жой олди.

Бугунги кунда Исроилда 5,5 миллиондан ортиқ аҳоли яшайди. Уларнинг 81 фоизи яҳудий, 17,3 фоизи араб ва қолгани бошқа миллатларга мансуб. Мамлакатда урбанизация даражаси жуда юқори бўлиб, аҳолининг 90 фоизи шаҳарларда яшайди. Аҳолисининг турмуш даражаси жиҳатидан мамлакат дунёда энг олдинги ўринлардан бирини эгаллаши ҳам эътиборга моликдир. Исроилда ялпи миллий маҳсулот ҳажми аҳоли жон бошига йилига 17 минг АҚШ долларини ташкил этади.

Таъкидлаганимиздек, Исроил жаҳоннинг саноати ривожланган, юксак инфратузилмага эга бўлган мамлакатларидан биридир. Ҳозир бу ерда ишлаб чиқарилаётган замонавий технологик жиҳозлар, машинасозлик асбоб-ускуналари, электроника ва кўплаб бошқа турдаги маҳсулотларнинг бозори чаққон. Айни пайтда Исроил экспортининг ҳажми йилига қарийб 30 миллиард АҚШ долларини ташкил этади.

Исроил ҳудудининг асосий қисми адир ва қумликлардан иборат бўлса-да, бу ерда қишлоқ хўжалиги ҳам яхши ривожланган. Мамлакатдаги меҳнатга лаёқатли аҳолининг атиги 3,5 фоизи ушбу соҳада банд бўлишига қарамай, у 5,5 миллионли фуқарони қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлайди. Қолаверса, у ўз маҳсулотларини четга ҳам сотади. Айни пайтда Исроил йилига умумий қиймати бир миллиард АҚШ долларидан зиёд қишлоқ хўжалик маҳсулотини экспорт қилади.

Ўзбекистон билан Исроил ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари тобора ривожланиб бормоқда. Исроил юртимиз мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олган давлатлардандир. 1992 йилда Ўзбекистон Республикаси ва Исроил давлати ўртасида

Ўзбекистон — Исроил

дипломатия муносабатларини ўрнатиш бўйича ноталар алмашилган эди.

1994 йилнинг июль ойида республикамизга Исроилнинг ташқи ишлар вазири ташриф буюрди. Бу ташриф мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш йўлидаги илк жиддий қадам бўлди, десак хато бўлмайди. Ташриф асносида Ўзбекистон билан Исроил ҳукуматлари ўртасида сармояларни ўзаро рағбатлантириш ва ҳимоялаш, ўзаро самолётлар қатновини йўлга қўйиш, сайёҳлик борасида ҳамкорлик қилиш билан боғлиқ қатор муҳим ҳужжатлар имзоланган эди. Айни пайтда юртимизда «Саар», «Данчар», «Телда-Таш», «Темир», «Феррум Трейдинг», «А. С. Трейдинг ЛТД» сингари ўттизга яқин қўшма корхонанинг фаолият кўрсатаётгани мана шу аҳдлашувларнинг меваларидир.

Мамлакатларимиз ўртасидаги маҳсулот айрбошлаш ҳажми йилдан-йилга ортиб, ўтган йили салкам 19 миллион АҚШ долларига етди. Исроил бизга асосан кимё саноати маҳсулотлари, машина ва механика асбоб-ускуналари, озиқ-овқат саноати учун хомашё экспорт қилади. Шунингдек, республикамизга қишлоқ хўжалиги ва тиббиёт жиҳозлари, замонавий технология киритиш борасида ҳам Исроил кўплаб мамлакатларни ортда қолдиришга эришди.

Шу йилнинг июль ойи бошларида Исроилнинг таниқли давлат арбобларидан бири, саноат ва савдо вазири Натан Шаранский бошчилигидаги делегациянинг Ўзбекистонда бўлиши, шубҳасиз, икки томонлама муносабатларнинг янги босқичини бошлаб берди. Ушбу ташриф чоғида Н. Шаранский Қибрайдаги «Турон-97» сут маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган қўшма корхонанинг очилиш маросимида қатнашган эди. Технологик жиҳозланиши жиҳатдан Ғарбий Европадаги энг замонавий корхоналардан қолишмайдиган бу сут заводининг Ўзбекистонда бунёд этилиши исроиллик ишбилармонларнинг Ўзбекистон билан узоқ муддатли ҳамкорлик қилишга чоғланганидан дарак беради.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ушбу ташрифнинг жуда самарали бўлганини Н. Шаранскийнинг ўзи ҳам журналистлар билан суҳбатларда бир неча бор айтиб ўтди. Жумладан, Исроилда чиқадиган газеталардан бирининг мухбири билан суҳбатда Ўзбекистоннинг истиқболига баҳо бериб, йигирма йилдан сўнг Саудия Арабистони ёки Қувайт эмас, айнан Ўзбекистон Осиёнинг ишбилармонлик ва иқтисодий фаоллик марказига айланажагига ишонч билдирган эди.

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг Исроилга давлат ташрифи ҳар икки мамлакат ишбилармон доиралари ва турли соҳа вакилларида катта қизиқиш уйғотмоқда. Ташриф чоғида ўзаро ҳамкорликни янада кенгайтиришга хизмат қилувчи бир неча муҳим ҳужжатлар имзоланиши кўзда тутилмоқда. Давлатимиз раҳбарининг Исроилга ташрифи икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликнинг янги даврини бошлаб беражаги, шубҳасиз.

Анвар КАРИМОВ,
ЎзА шарҳловчиси.

ИСКАНДАРНИНГ «МЕЪМОРИ»

БЎСТОНЛИҚ тумани қишлоқларида турли иморатлар, айниқса, якка тартибда уй-жой қуриш ҳажми муттасил кенгайиб бормоқда. Уларни бунёд этаётганларнинг кўпчилиги Искандар қўрғонида жойлашган «Меъмор» хусусий фирмаси жамоаси қўлидан чиқаётган бинокорлик ашёларидан фойдаланмоқдалар. Ўтган йили тадбиркор Дилшод Мусабоев барпо этган бу хусусий фирмада шлакблоклар, эшик, дераза ромлари ва бошқа қатор дурадгорлик буюмлари тайёрланмоқда. Фирма жамоаси бозор талабини ҳисобга олиб, бундай харидоргир буюмлар ишлаб чиқаришни тобора кўпайтирмоқда. Айни вақтда маҳсулот сифатининг яхши бўлишига ҳам алоҳида эътибор берилмоқда.

Ушбу сурат-лавҳаларда шлакблокларни тайёрлаш жараёнини, фирма раҳбари Дилшод Мусабоевнинг (ўртада) ишчилар билан тайёрланган дурадгорлик буюмлари сифатини кўздан кечираётганини ҳамда илғор дурадгор Тўлаган Давлатовни кўриб турибсиз.

Владимир ПОРТНОВ олган суратлар.

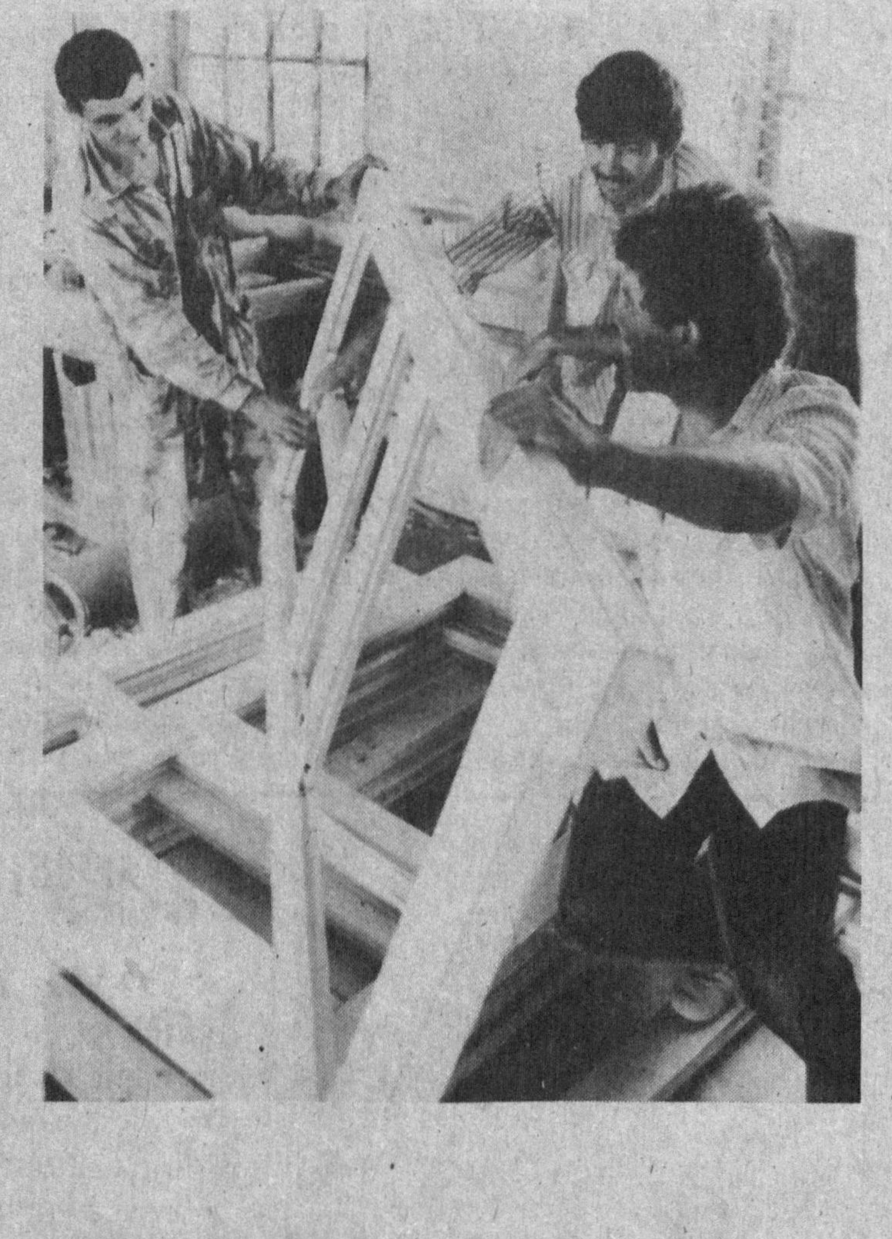

Янги нашрлар

«САНЪАТ»НИНГ ИЛК СОНИ

Республика Президентининг «Ўзбекистон бадиий академиясини ташкил этиш ҳақида»ги фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг мазкур академия фаолиятини ташкил этиш тўғрисидаги қарорида академиянинг ойлик рангли журналини чоп этиш кўзда тутилган эди. Бунинг ижроси ўлароқ, «Санъат» журналининг илк сони босмадан чиқди.

Ранг-баранг суратларга бой журнал Ўзбекистон бадиий академияси раиси Т. Қўзиевнинг кириш сўзи билан очилади. Журналдан Сурхондарёда топилган эрамиздан аввалги иккинчи асрга оид Айритом ҳайкалтарошлик санъати намуналари, машҳур рассом Рембранднинг ўн еттинчи асрда яратилган «Амир Темур ва темурийлар» асари жой олган. Шунингдек, санъатимиз тарихи ва ҳозирги тараққиёти тўғрисида, бадиий меросимизни ўрганиш муаммолари, темурийлар даври маданиятининг нуфузи, Беҳзод ва шарқ миниатюра санъати каби мавзуларда турфа хил мақолалар чоп этилган. Бундан ташқари, «Замонавий бадиий жараён», «Янги номлар», «Халқаро алоқалар» рукнлари остида республикамизнинг кўзга кўринган ижродкорлари, ўзбек мўйқалам усталарининг хориждаги кўргазмалари тўғрисида материаллар берилган.

Янги нашр ўзбек, рус ва инглиз тилларида чоп этилди.

М. ОДИЛОВА,
(ЎзА).

Яна бир қўшма корхона

«ВАЛКО — ЛТД» МАҲСУЛОТ БЕРА БОШЛАДИ

МАМЛАКАТИМИЗ мустақиллигининг етти йиллиги арафасида Ўртачирчиқ туманидаги қўшма корхоналар сони яна биттага ортди. Қорасув қишлоғидаги ўқув комбинатида Ўзбекистон — Исроил тадбиркорлари биргаликда барпо этган корхона маҳсулот бера бошлади. Унга «ВАЛКО — ЛТД» деб ном берилган бўлиб, сут маҳсулотларини қайта ишлашга ихтисослашган.

— Қаймоқ, бринза ва бошқа сут маҳсулотлари дастурхон зийнати ҳисобланади, — дейди қўшма корхонанинг таъсисчи директори Умаржон Эшмуродов. — Айниқса, Оила йилида ҳар биримизнинг дастурхонимизда шифобахш маҳсулотлар бўлмоғи керак. Бунинг устига улар экологик жиҳатдан тоза, хуштаъм бўлиши лозим. Қўшма корхона исроилликлар билан бошланган ўзаро ҳамкорлик ришталарининг яна бир намунасидир. Бу ерда ҳозир бир сменада 6 тонна сут қайта ишланмоқда. Кейинчалик бир кун мобайнида 18 тонна сутни қайта ишлаб, ундан 12 хил маҳсулотлар тайёрланадиган бўлади. Мева таъмини берувчи йогрод (ширин қуюқлаштирилган сут), бринза, қаймоқ, кефир, творогнинг икки хили — тузлиси ва қаймоқлисини татиб кўрган киши қўшма корхона меҳнаткашларига офаринлар айтишмоқда. Жиҳозлар ва айрим хом ашё турлари Исроилдан келтирилмоқда. Исроиллик инвестор Аркадий Моностров, мутахассис Александр Родионовлар қўшма корхона барпо қилиш ва уни ишга туширишга 400 минг АҚШ доллари сарфланганлигини айтишди. Ўзбек йигити Фарҳод Йўлдошев ва бошқалар ҳамкорлардан хориж ускуналарини бошқаришни мукаммал ўрганиб олишди. Цехдаги жараёнлар компьютер ёрдамида бошқарилади ва кузатиб борилади. Ҳар куни сут маҳсулоти Юқоричирчиқ туманидаги «Тано» деҳқон-фермер хўжалигидан тўхтовсиз етказиб турилибди. Эндиликда туманнинг бошқа чорвадорлари билан ҳам шартнома тузиш режалаштирилмоқда. Янги корхона жамоаси олдида туман аҳолисини, болалар муассасалари, касалхоналарни ҳам хуштаъм сут маҳсулотлари билан таъминлаш вазифаси турибди.

Ҳозирданоқ унинг маҳсулотларига талаб ортиб бормоқда, харид қилувчи мижозлар кўпаймоқда. Тайёр маҳсулотлар 500 та савдо шохобчасига етказиб бериладиган бўлади. Уларнинг турларини эса 54тага етказиш мўлжалланмоқда.

Ўзбекистон мустақиллигининг етти йиллиги арафасида туманимизда иш бошлаган бу қўшма корхона ҳам иқтисодий ислоҳотлар кўлами Ўртачирчиқда кенгайиб бораётганлигининг яна бир далили ҳисобланади.

Усмонали ҲАМИДОВ,
Ўртачирчиқ тумани.

ЭЛ САЛОМАТЛИГИНИ КЎЗЛАБ

Гепатит касаллиги дунёнинг кўпгина мамлакатларида, жумладан, республикамизда ҳам соғлиқни сақлаш ходимлари учун тугал ҳал этилиши қийин кечаётган муаммоларидан бири бўлиб қолмоқда. Масаланинг долзарблиги, аввваламбор, бу касалликнинг аҳоли орасида кутилмаганда кенг тарқалиши, асосан ёш болалар орасида учраши юқиш йўллари ва омилларининг хилма-хиллиги билан белгиланади.

Ўтган йили республикамизда гепатит бўйича нохуш эпидемиологик вазият кузатилди. У айниқса, Тошкент шаҳрида анча мураккаб кечди. Касаллик асосан боғча ва мактаб ёшидаги болалар орасида кўпроқ қайд этилди. Кузатилган эпидемиологик вазият муносабати билан шаҳар ҳокимлигида, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими тизимидаги муассасаларда бу касалликка қарши кураш, олдини олиш борасида қатор чора-тадбирлар амалга оширилди. Соғлиқни сақлаш вазирлиги ташаббуси билан Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси қошида ва барча туманларда вирусли гепатитга қарши кураш штаблари ташкил этилди. Уларнинг асосий мақсади шаҳарда вирусли гепатитнинг эпидемиологик ва клиник хусусиятларини ўрганиш, беморларни аниқлаш, ўз вақтида ташхис қўйиш ҳамда шифохоналарга ётқизишни ташкил қилишдан иборат эди. Бироқ, барча чора-тадбирларга қарамасдан пойтахт аҳолиси орасида вирусли гепатит билан касалланганлар жорий йилнинг дастлабки ойларида ҳам анча-мунча учради. Хўш, бундай нохуш ҳолнинг олдини олиш учун қандай чора-тадбир қўллаш лозим?

Соғлиқни сақлаш ва халқ таълими вазирликларининг қўшма йиғилиши ана шу долзарб мавзуга бағишланди. Унда мактаб ва болалар боғчаларининг раҳбарлари, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, санитария-эпидемиология бўлимларининг вакиллари иштирок этди. Соғлиқни сақлаш вазири Ш. Каримов вирусли гепатит касаллигининг олдини олиш ва унга қарши кураш нафақат тиббиёт ходимлари, балки барча соҳа вакиллари учун ўта муҳим эканлигини таъкидлаб, бу борада амалга оширилаётган ишларга тўхталди. Йиғилишда сўзга чиққан мутахассислар шаҳарда санитария-эпидемиология ҳолатини яхшилаш ва гепатит касаллигининг олдини олиш бўйича бажарилаётган профилактика ишлари тўғрисида маълумот берди. Тошкент шаҳар халқ таълими тизимида санитария назоратини кучайтиришнинг бориши тўғрисидаги ахборот ҳам тингланди.

(ЎзА).

ОИЛА ФАРОВОНЛИГИ — МИЛЛИЙ ФАРОВОНЛИК АСОСИДИР

Мамлакатимиз тараққиётида, маънавий баркамол ва жисмоний соғлом авлодни камол топтиришда жамиятнинг асосий бўғини бўлмиш оиланинг ўрни беқиёсдир. Шунинг учун ҳам Президентимиз Ислом Каримов 1998 йилни Оила йили деб эълон қилди.

Бундан олти ой муқаддам Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ республика «Оила» илмий-амалий маркази ташкил этилган эди. Шу ўтган қисқа вақт ичида бу янги ташкилот қандай ишларни амалга оширди, унинг асосий мақсад ва вазифалари нималардан иборат? Бизнинг «Оила» илмий-амалий маркази директори, олий мажлис депутати, педагогика фанлари доктори, профессор Ойниса Мусурмонова билан суҳбатимиз ана шу ҳақда бўлди.

— Оила ҳақида фикр юритар эканмиз, мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг қуйидаги сўзларини яна бир бор эслаш ўринлидир. «...Аввалambор, оила ҳаётнинг абадийлигини, авлодларнинг давомийлигини таъминлайдиган, муқаддас урф-одатларимизни сақлайдиган, шу билан бирга келажак насллар қандай инсон бўлиб етишишига бевосита таъсир кўрсатадиган тарбия ўчоғи эканини тан олишимиз даркор.

Шарқда қадим-қадимдан оила муқаддас ватан саналган. Агар оила соғлом ва мустаҳкам бўлса, маҳаллада тинчлик ва ҳамжиҳатликка эришилади. Бинобарин, маҳалла-юрт мустаҳкам бўлсагина, давлатда осойишталик ва барқарорлик ҳукм суради.

Зеро, оила фаровонлиги — миллий фаровонлик асосидир».

Марказимизнинг мақсади оилага тааллуқли бой ва сермазмун миллий анъаналарни авайлаб-асраш, уларни умумбашарий қадриятлар билан уйғунлаштириш, оила ва никоҳнинг муқаддаслигини ёш авлод онгига чуқур сингдиришдан иборатдир. Шу билан бирга, оилаларнинг мустаҳкамлигини таъминлаш, оила аъзоларининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш муаммоларини илмий ўрганишни ва фуқароларга бу масалаларда амалий ёрдам кўрсатишни мувофиқлаштириш ҳам бизнинг вазифамизга киради.

Бугунги кунда марказ ҳузурида иштирокчилар кенгаши фаолият кўрсатмоқда. Кенгаш ўз ишини жамоатчилик асосида олиб боради. Оила муаммолари ва масалалари юзасидан фаолият кўрсатаётган вазирлик ва идоралар, жамғармалар, давлат ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари кенгашимиз аъзоларидир.

Биз олдимизда турган мақсадларга эришиш учун оила муаммоларини илмий ва ижтимоий тадқиқ этиш, оила, хотин-қизлар ва болаларнинг иқтисодий ва ижтимоий аҳволини ўрганишнинг муҳим йўналишларини аниқ белгилаб олганмиз. Шулардан биринчиси, оилавий муносабатларнинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш, оила манфаатларининг ҳуқуқий ҳимоя қилинишини таъминлаш, оналик ва болалик ҳуқуқларини муҳофаза қилиш тизимини такомиллаштириш жараёнида фаол иштирок этишдан иборатдир.

Иккинчиси, оиланинг ижтимоий манфаатларини таъминлаш учун шарт-шароитлар яратиш, оила аъзоларининг соғлигини муҳофаза қилиш ва таълим даражасини оширишнинг самарали йўлларини тадқиқ этишда марказнинг мақсад ва вазифалари доирасида иш олиб бориш.

Учинчиси, оиланинг иқтисодий манфаатларини таъминлаш учун шарт-шароит яратиш, оила даромадларини, оила аъзоларининг иш билан таъминлаш даражасини ошириш, рўзғор юмуши ва турмуш шароитларини яхшилаш, кам таъминланган оилаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш сиёсатини ҳар бир оилага етказишнинг илмий тизимини тадқиқ этиш ва амалиётда қўллаш.

Тўртинчиси, оиланинг маънавий-ахлоқий асосларини ва маданий манфаатларини такомиллаштириш, оиланинг соғлом эътиқодли, ақл-заковатли, баркамол авлодни тарбиялашдаги ролини ошириш.

Бешинчиси эса, оиланинг демографик ҳолати ва унинг оила фаровонлигини таъминлашдаги ўрнини ўрганиш, таҳлил этиш ва методик тавсиялар орқали мамлакатимизнинг энг чекка ҳудудларигача кириб боришдан иборатдир. Биз оиланинг ижтимоий-иқтисодий ҳолати, демографик хусусиятларини илмий асосда тадқиқ этиш, оила, аёл ва болаларнинг ижтимоий иқтисодий мавқеини акс эттирувчи статистик ахборотларни тўплаш, умумлаштириш, оилани режалаштиришни, унинг саломатлигининг тиббий-биологик асосларини кенг тадбиқ этишга киришдик.

Марказимиз ходимлари кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастурда белгиланган оила томонидан мактабгача таълим талабларини таъминлашда ота-оналарга, оила аъзоларига услубий ва амалий ёрдам кўрсатмоқда. Ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлашни яхшилаш мақсадида никоҳ уйлари ва саломатлик марказлари ҳузурида махсус ўқув-тарбиявий курслари ташкил этганмиз.

Оила манфаатларини таъминлаш борасида бу йил амалга оширилиши зарур бўлган тадбирлар давлат дастурини бажариш биз учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Оиланинг иқтисодий манфаатларини, бандлик даражасини таъминлаш, уй меҳнати ва турмуш шароитларининг яхшилаш йўлларини белгилаш, оилада ногиронлик келиб чиқишининг олдини олиш, шахснинг инқироз ҳолатидан қутқариш чора-тадбирларини аниқлаш ва тавсиялар бериш мақсадида илмий-амалий сафарлар ташкил этяпмиз. Хусусан, марказ ходимлари томонидан Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё, Андижон,

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

Тошкент, Наманган, Бухоро вилоятлари ва Тошкент шаҳрида беш мингдан зиёд оиланинг саломатлик ҳолатлари, ижтимоий-иқтисодий, маданий ва маиший турмуш шароитлари, оилада ногиронлик ва унинг келиб чиқиш сабаблари, оила ажримлари, оилавий муносабат ва оилавий муомала, оилада ҳуқуқий ва маданий саводхонликни ошириш масалалари юзасидан муҳим социологик тадқиқотлар олиб борилди.

Оилаларда шахснинг инқироз ҳолатини ўрганиш ва унинг олдини олиш мақсадида Сурхондарё, Қашқадарё, Наманган вилоятлари ва Тошкент шаҳрида ўн кунлик экспедиция уюштирилди. Мингдан зиёд оилалар ўртасида қизиқарли учрашувлар, давра суҳбатлари, яккама-якка мулоқот ташкил этилди, тарғибот ва ташвиқот ишлари олиб борилди.

Оила йили муносабати билан Тошкент, Жиззах, Самарқанд вилоятлари ҳокимликлари оила, оналик ва болаликни ижтимоий ҳимоя қилиш котибиятлари бир неча олий ўқув юртлари билан ҳамкорликда оила масалаларига бағишланган конференция ўтказдилар. Шунингдек, 50 дан кўпроқ лицей, мактаб, маҳалла, жамоа хўжаликларида оила муаммоларига бағишланган семинарлар, конференциялар, учрашувлар ташкил этилди. Самарқанд вилоятида эса буюк муҳаддис олим Имом Исмоил Ал-Бухорий юбилейи муносабати билан республика анжумани ўтказилди.

— Ойниса Мусурмоновна, марказнинг республикадаги жамоат ташкилотлари, тегишли вазирлик ва идоралар билан ўзаро ҳамкорлиги хусусида ҳам тўхталсангиз.

— Биз республика хотин-қизлар қўмитаси, «Камолот», «Маҳалла», «Болалар» ва халқаро «Соғлом авлод учун», «Экосан» жамғармалари, «Маънавият ва маърифат», «Ижтимоий фикр» жамоатчилик марказлари, шунингдек, Адлия, Ички ишлар, Меҳнат, Ижтимоий таъминот, Олий ва ўрта махсус таълим, Халқ таълими вазирликлари ҳамда барча вилоятлар ҳокимликлари билан ҳамкорлик қилиб келяпмиз.

Марказ фаолиятининг қисқа бир даврида «ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази билан ҳамкорликда ўсмир қизлар, никоҳ ёшидаги турмушга чиқмаган, оилали ва ажрашган аёллар учун ижтимоий-психологик сўровномалар, турли ёшдаги оила аъзоларининг саломатлигини аниқлаш, маънавият даражаси, дунёқараши, тафаккурини ўрганиш, оилани режалаштириш ҳамда оила шаклланишининг демографик хусусиятларини, турли табақадаги аҳолининг диний эътиқодини ўрганиш юзасидан сўровномалар тайёрланди. Улар махсус ишлаб чиқилган дастурлар асосида амалга оширилди. Ўтказилган илмий тадқиқотлар натижаларининг дастлабки таҳлилий хулосалари асосида жойлардаги мутасадди давлат ва нодавлат ташкилотлар учун оиланинг барқарорлиги ва фаровонлигини таъминлашга қаратилган тавсиялар ишлаб чиқилди.

«Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси билан ҳамкорликда эҳтиёжманд беморларга ногиронлик аравачалари, республика «Болалар» жамғармаси билан эса Тошкентдаги 1-меҳрибонлик уйи, ногирон болаларнинг ота-оналар клубига кийим-кечак ва моддий ёрдам уюштирилди. Ҳозирда Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан 2—3 нафар ногирон яшаётган тўртта оилани республикадаги марказий касалхоналарга жойлаштириш масаласи ҳал этилди. Юздан зиёд оилаларга турли масалалар юзасидан мутасадди вазирликлар ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда амалий ёрдам кўрсатилди.

Биз пойтахтимиздаги Абдулла Қодирий номли маданият ва истироҳат боғида «Болалар шаҳарчаси» ташкил этиш таклифи билан чиққан эдик. Республика ҳукумати ва Тошкент шаҳар ҳокимлиги бизнинг бу таклифимизни маъқуллади.

Марказимиз оила ва жамият муаммолари соҳасида фаолият кўрсатаётган хорижий ва халқаро ташкилотлар билан ҳам амалий алоқалар ўрнатган. Ходимларимиз оила, оналик ва болаликни ижтимоий ҳимоя қилиш, хотин-қизлар масалаларига бағишлаб ўтказилган қатор халқаро анжуманларда иштирок этиб, мамлакатимизда оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақида маърузалар қилишди.

— Мустақил Ўзбекистонимизнинг келажаги — ёшларнинг юксак маънавиятли ва маданиятли бўлиб шаклланишига боғлиқ, албатта. Ёшларни турмушга, мустақил ҳаётга тайёрлаш оила мустаҳкамлигини таъминлашнинг муҳим омили ҳисобланади. Марказ бу борада қандай ишларни амалга оширмоқда?

— Ёш авлодни оила ва никоҳнинг муқаддаслиги ҳақидаги билим билан қуроллантириш, рўзғоршунослик асосларидан хабардор этиш, улар онгида оила юритишнинг ўзига хос хусусиятлари тўғрисида малака ва кўникмаларини шакллантириш ҳам марказ фаолиятидан кенг ўрин олган. Бу муҳим йўналишда бир қатор тадбирларни ишлаб чиқдик. Жумладан, Адлия вазирлиги билан ҳамкорликда никоҳ уйлари ҳузурида махсус ўқув-тарбиявий курслар дастури яратилди. Ҳозирда уни ташкил этиш ва амалга ошириш устида иш олиб борилмоқда.

Ватанпарварлик, миллий ғурур, миллий ўзликни англаш, соғлом эътиқод каби олий қадриятлар оилада шаклланади. Оила қадимдан тарбия ўчоғи бўлиб келган. Ҳозирда ҳам шундай. Маънавий ва жисмоний баркамол авлодни тарбиялаш оила йилида амалга оширилаётган муҳим вазифаларимиздан биридир.

Маънавий етук оила — маънавий юксак жамият таянчидир. Оила анъаналари ва қадриятларини ёшлар онгига сингдириш, уларни заҳматкаш халқимизнинг, азиз ватанимизнинг бой тарихи, ноёб маданияти, санъати, адабиёти ҳақидаги билимлар билан қуроллантириш маънавий баркамол инсонни тарбиялашнинг асосидир. Ана шу масалага илмий-амалий тарзда ёндошиш ҳам доимо марказимиз диққат-эътиборида.

Албатта, ютуқлар ҳақида сўз юритишга ҳали вақт эрта. Бажарилган ишларга нисбатан қилинадиганлари ҳали жуда кўп. Айни кунларда республиканинг барча вилоятларида марказнинг бўлимлари ва хўжалик ҳисобидаги гуруҳларини ташкил этяпмиз. Хуллас, марказимизнинг фаолият йўналишлари кенг ва серқиррадир. Мақсадимиз жамиятимизнинг таянчи ҳисобланмиш оиланинг ҳар томонлама барқарорлиги, муқаддаслиги ва мустаҳкамлигини таъминлашдан иборатдир.

Турсунбой БОТИРБЕКОВ
суҳбатлашди.
(ЎзА).

МУТАХАССИСЛАР ТАВСИЯ ҚИЛАДИЛАР

ИШОНЧЛИ ТАЯНЧ

Бу йилги шароитда машина теримини сифатли ўтказиш учун нималарга эътибор бериш керак?

ДАВЛАТГА 280 минг тонна пахта етказиб беришни мақсад қилиб олган вилоятимиз деҳқонлари бу йил бирмунча мураккаб шароитда ғўза ўстирдилар. Каттагина майдондаги чигит қайта экилди. Бир қатор карталарда эса чаласига экиб чиқишга тўғри келди. Натижада, ғўзанинг ривожи ва ҳосил тўплаши ўтган йилга нисбатан 15-20 кун орқада қолмоқда.

Бироқ, ўзларининг кўп йиллик иш тажрибалари, иродаларини ишга солаётган пахтакорларимиз сира ҳам тушкунликка тушмасдан мўлжалдаги ҳосилни тўплаш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Айни пайтда олдимизда пахта йиғим-теримини ташкил этиш, дефолиацияни сифатли туғаллаш, айниқса, машиналардан унумли фойдаланиш билан боғлиқ қатор вазифалар турипти. Шундай экан, жойларда ишларни бир зум ҳам сусайтирмай давом эттириш керак. Биз бунинг учун қуйидагиларни тавсия қиламиз.

Таҳлиллар кейинги кунларда баъзи пайкалларда ғўзаларни бегона ўт босганлигини кўрсатмоқда. Айрим бригадаларда, ижарачиларнинг даласида ғўза қатор ораларига ишлов бериш сусайиб кетганлиги оқибатида шундай аҳвол рўй берди. Бунга ортиқча йўл қўйиб бўлмайди. Хўжалик раҳбарлари пахта далаларини бегона ўтлардан тозалаш ишларини тезда туғалланишини ташкил этишлари шарт. Акс ҳолда машиналар ёрдамида пахта териш мушкул аҳволга тушиб қолиши мумкин. Чунки, бу йил машина теримига алоҳида эътибор бериляпти. Бу ишнинг муваффақияти эса кўп жиҳатдан ғўза баргини тўкишнинг сифатли ва ўз вақтида ўтказилишига боғлиқдир.

Шу мақсадда дала четлари ва ўртадаги ўқариқлар яхши текисланган бўлиши шарт.

Пуркагич механизмлари, пахта териш машиналарининг қайтиш жойларида дарахтларнинг ўсиб кетган шохлари, албатта, кесиб ташланиши лозим. Шунингдек, кераксиз ариқ, зовурларни текислаш йўли билан техникаларнинг айланиш майдончалари кенглиги камида 8-12 метр бўлишини таъминлаш зарур.

Яна муҳим ишлардан бири — бу йўлларни, кўприкларни ҳар қандай техника, юк ташиш воситаларининг бехавотир ҳаракат қилиши учун тайёрлаб қўйишдан иборатдир.

Ғўза баргини тўкишнинг сифатли ўтишини таъминлашнинг муҳим омилларидан бири — тадбирни амалга оширишнинг энг қулай муддатини белгилашдир. Ҳозир хўжаликларда бу иш давом этяпти. Бунда ғўзанинг қай вақтда экилганлиги, нави, биологик пишиб етилганлиги; ғўза тупларининг асосий қисмидаги мавжуд кўсакларнинг камида 40-45 фоизи тўлиқ пишиб очилганлиги ва ниҳоят тупроқ намлиги (60-70 фоиз бўлиши керак) ҳисобга олинади. Агарда ғўзани баргсизлантиришда хлорат магнийдан фойдаланилса кунли ҳарорат ўртача 18-22 даражада иссиқ бўлиши яхши натижа беради.

«Дроп» дефолиантидан фойдаланилганда эса ҳавонинг кунлик ҳарорати даражаси 22-25 даража иссиқликда бўлса айни муддаодир.

Хлорат-магнийидан гектарига 8-10 килограмм «Сиҳат» дефолиантидан 12-14 килограмм, «Дроп» дефолиантидан 0,5 0,7 килограмм сарфланади. Бунда, албатта, ҳар бир картадаги кўчатларнинг сони, қай даражада ўсганлиги, баргларнинг қалин ёки сийраклиги, албатта, ҳисобга олинади.

Дори сепилгандан сўнг ғўза баргларининг 70 фоиздан камроғи тўкилган тақдирда бу тадбир такрорий амалга оширилади. Сарфланадиган дефолиант миқдори 15-20 фоизга камайтирилади.

Уруғлик учун ажратилган майдонларни мўлжалдаги уруғлик пахта териб олингандан сўнгра баргни тўкишга киришиш мумкин.

Дефолиантлардан аралашмалар тайёрлаш ҳар бир хўжаликда мумкин қадар махсус жойларда — марказлаштирилган ҳолда амалга оширилгани маъқул. Бу тадбирни бажарувчилар махсус кийимлар, техника хавфсизлиги жиҳозлари — зарур асбоблар билан таъмин этиладилар.

Аралашма суюқлик тайёрлашни хўжаликларнинг бош ҳосилотлари ва агроном-энтимологлари бошқариб, назорат қилиб борадилар.

Ғўзани баргсизлантириш тадбирини ўтказишда қатнашадиган тракторчилар, ишчилар ва бошқа ёрдам берувчи жамоа аъзоларининг унумли меҳнат қилишлари учун уларга овқатланиш, ювиниш, дам олиш жойларини мукаммал тайёрлаб қўйиш, тиббий хизматни ташкил этиш зарур.

Ҳар бир хўжаликда шунга ҳаракат қилиш керакки, иложи борича бир босқичнинг ўзидаёқ ғўзани баргсизлантиришга эришиш мумкин бўлсин. Бу туман бош агрономлари, «Агрокимётаъминот» бирлашмалари мутахассислари, хўжаликлардаги сифат комиссияси аъзолари зиммасига катта масъулият юклайди. Улар биргалашиб ҳар бир пайкални акт билан қабул қилиб олишлари ва ўзларининг таклиф ва мулоҳазаларини очиқ билдиришлари керак. Бу албатта, ишнинг сифатли бўлишига ёрдам беради.

Ана шу услубда ғўза баргини тўкиш ишлари муваффақиятли ўтказилди, дейлик. Эндиги гал теримни ташкиллаштиришда қолади. Бу йил эса вилоятимизда етиштирилган ҳосилнинг камида 52 фоизини механизмлар ёрдамида териб олиш мўлжалланмоқда.

Бу йил пахтанинг ўтган йиллардагига нисбатан бирмунча кечроқ очилганлиги пахтакорларимиздан, айниқса, механизаторлардан сабр-тоқат, матонат, қатъий интизом ва уюшқоқлик кўрсатишларини талаб этади. Ўйлаймизки, улар бу ишнинг уддасидан чиқадилар.

Вақт тиғиз ва қисқа бўлади. Демак, терим машиналарининг икки сменада, самарали ишлашини таъминлаш ғоят муҳим вазифадир. Шунинг учун ҳам машиналарни малакали ходимлар билан етарли таъминлашга алоҳида эътибор бериш зарур.

... Пахта далаларида ишлар авж олиб кетадиган дамлар яқинлашмоқда. Ҳамма ерда бу йилги пахта ҳосилини ўз вақтида ва сифатли йиғиштириб олинишини таъминлаш учун ишни Вазирлар Маҳкамасининг «1998 йил пахта ҳосилини йиғиштириб олишни рағбатлантириш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида ташкил этиш керак.

Қарорда машина теримининг самарадорлигини таъминлашнинг аниқ йўл-йўриқлари белгилаб берилди. Шунинг учун ҳам терим бошлангунга қадар ҳамма ерда тош-тарозилар, хирмон жойлари, пахта қуритиладиган бостирма ва майдончаларни ҳозирлаш ишлари туғалланган бўлиши керак.

Бу йилги шароитда ғўза тупларидаги ҳосилнинг камида 70-75 фоизи очилганидагина машина теримига киришилади.

Маълумки, 1997 йилдан бошлаб вилоят хўжаликларида теримда «Кейс» 2022 икки қаторли горизонтал шпинделли машиналари ҳам ишлатилмоқда. Бу машина бир кунда 30 тоннагача пахта теради. Лекин бир шарти бор: бундай машина ишлайдиган даладаги пахтанинг 90-100 фоизи очилган бўлиши керак.

Машина терими режасини муваффақияти, табиийки, агрегатларнинг унумига боғлиқ. Вилоятимиз бўйича мавжуд ҳар битта терим машинаси ёрдамида камида 105 тоннадан хом ашё териб олсак мақсадга эришамиз.

Бизнинг тавсия, фикр ва мулоҳазаларимиз қисқача ана шулардан иборат. Деҳқонларимиз бу тавсияларга ўзларининг шарт-шароитларидан келиб чиқиб амал қилсалар ютқазмайдилар, деб ишонамиз. Об-ҳаво қийинчиликларини енгиб, қатта машаққатлар эвазига баракали ҳосил етиштирган деҳқонларимиз, ўйлаймизки, терим ёппасига бошлаб юбориладиган кунга қадар агротехник ва ташкилий тадбирларни оқилона ва изчиллик билан амалга оширадилар, далалаги етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмасдан ўз вақтида йиғиб-териб топширадилар.

***А. САДРИДДИНОВ,* Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик илмий ишлаб чиқариш марказининг Тошкент вилояти бўлимининг бошлиғи, профессор.**

***А. ҚОДИРОВ* Вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси етакчи мутахассиси.**

СЕН ЭЛИНГНИНГ ФИДОЙИСИ БЎЛ!

Мен одамлар орасида бўлиб, учрашиб, дилдан суҳбатлашиб, фикрлашиб, уларнинг кайфиятларидан хабардор бўлиб турмасам кўнглим ўрнига тушмайди. Вақтни беҳуда, мазмунсиз ўтказгандек ҳисоблайман ўзимни. Шунинг учун ҳам эрталаб ҳокимликка келиб, у ердаги юмушлардан бўшагач, далага, деҳқонлар ҳузурига ошиқаман.

Очиғи, кўп ҳолларда одамларнинг берилиб, иштиёқ билан ишлаётганлари, гап-сўзлари-ю, юз-кўзларидан ўз ҳаётларидан мамнун ва хушнуд эканликларини кўриб, хурсанд бўламан.

Бу мамнунлик — уларнинг онгида, дунёқарашида, фикрлашида туб ўзгаришлар содир бўлаётганидан, улар ўзларини англаб етаётганликларидан аломатидир. Бу мамнунлик — [illegible] эртанги кунга, унинг ёрқинлиги ва порлоқлигига ишонч, фақатгина ўз меҳнати самарасидан энг аввало ўзлари баҳраманд бўлаётганликлари, бу баҳраманд фақатгина бойликда, даромадда, яхши турмуш тарзидагина эмас, балки, деҳқонга, қишлоқ меҳнаткашига кўрсатилаётган хизматда, иззат, ҳурматда ҳам зоҳир бўлаётганлигига ишорадир.

Мустақиллик туфайлигина деҳқоннинг ҳар жиҳатдан тасарруф қиладиган томорқа ерига эга бўлиш ҳақидаги орзулари зиёдаси билан ушалди. Ҳисоблаб чиқсак, ўтган йилларда салкам 20 минг хонадон томорқа эгаси бўлибди. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина «Ниёзбош» жамоа хўжалигида 300 деҳқонга томорқа ери берилди. Эндиликда деҳқонларнинг тадбиркорлик ва ишбилармонлик билан ҳам шуғулланишлари учун кенг имкониятлар очилди.

Бу мамнунлик — юртимизда деҳқонларнинг меҳнатлари маҳсули, бутун дунёга кўз-кўз қилинаётганлиги самарасидир.

Дарвоқе, эндиликда дала ва боғларда сара деҳқончиликнинг ишлаётганлиги ва улар ўз тажрибалари, қобилиятларини тўла намоён этишлари учун шароит яратилаётганлиги — бу умумий бойликнинг кўпайиши учун катта имкониятдир. Бир вақтлардаги ишсизлик барҳам топиб, қишлоқларда саноат дадил кириб кела бошлади. Ҳар бир жамоа хўжалиги, ҳар бир ҳудудда янги-янги ишчи ўринларнинг очилиши — янгича ҳаёт, янгича турмуш тарзига кўникишга дадил қадамлардир.

Бу мамнунлик — эндиликда деҳқонлар ҳам худди шаҳарлардагидек яшай бошлаганликларини билдиради. Республикамиз ҳукуматининг кўмаги, вилоят ҳокимлигининг мадади билан туманимизда катта ободончилик ишлари олиб борилмоқда. Янги-янги турар-жой биноларининг, аҳолига маданий-маиший, савдо хизмати кўрсатувчи объектлар қад кўтармоқда. Мана шу жамоа хўжаликларида, қишлоқда хизматнинг жамики турлари бўлган гузарлар фаолият кўрсата бошлади.

Бу мамнунлик — қишлоқ хўжалигига раҳбарлик тизимида туб ижобий ўзгаришлар юз бераётганлиги, буни одамлар амалда ҳис қилаётганликлари ифодасидир. Дарҳақиқат, мустақиллик йилларида деҳқонни [illegible] унинг меҳнатини эъзозлайдиган, қадр топишига ёрдам берадиган [illegible] фармонлар, қарорлар [illegible]. Қувончлиси шундаки, бу қарорлар ва фармонлар деҳқонга хизмат қилмоқда.

Бу мамнунлик — хоҳ пахтакор, хоҳ боғбон, хоҳ сабзикор бўлсин, ўзи етиштираётган маҳсулот, ҳосилдан қандай [illegible] кейинги пировард натижасидан ҳам баҳраманд бўлаётганлигига ишорадир. Туманимизда Ўзбекистон, Қозоғистон, Россия қўшма корхонасининг ишга туширилиши ғоят катта воқеа бўлди. Бу корхонада илгари фақат чорва озуқаси сифатида фойдаланиб келинаётган кунжара чиқитдан қимматбаҳо оқсил моддаси олинмоқда. «Ковунчи» жамоа хўжалигида янги пахта заводининг қурилиб ишга туширилиши ва бошқа катта-кичик корхоналарнинг ишга туширилиши ҳам истиқлол шарофатидир.

Қишлоқ хўжалиги билан саноат ишлаб чиқаришининг бирлашиши — бир-бирига яқинлашиши ҳам ҳар икки тармоқ меҳнаткашларининг умумий мақсадга эришишини тезлаштириши шубҳасиз.

Ниҳоят, энг муҳими, бу мамнунлик — [illegible] ишорадир.

Бу мамнунлик — охир-оқибатда пахтачиликда Янгийўлнинг аввалги шуҳрати тикланиб бораётганлиги аломатидир.

Тўғри, бу йил об-ҳаво пахтачилик учун бирмунча ноқулай келди. Пахта ҳар йилдагига қараганда кечроқ етилмоқда. Лекин шуни ишонч билан айтиш мумкинки, далада режамизни бажарибгина қолмай, ортиғи билан бажариш имкониятини берадиган ҳосил бор.

Дилдаги гаплар

Вазирлар Маҳкамасининг «1998 йил пахта ҳосилини йиғиштириб олишни рағбатлантириш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида ҳар бир хўжаликда [illegible] шароитларга мос тадбирлар ишлаб чиқилди [illegible]. Бу тадбирларда ўтган йиллари техникалардан фойдаланиш, машина терими [illegible] йўл қўйилган камчиликларни такрорланмаслигига алоҳида эътибор берилаётганлиги [illegible].

Туманимиз қишлоқ хўжалиги кўп тармоқлидир. Деҳқонларнинг азалий касб-кори бўлган ғаллачилик қайта тикланиб, ҳар йили бу соҳадаги режалар уддаланаётганлиги, деҳқонлар эндиликда ўз ноналарини ўзлари топиб еяётганликлари ҳам қувончлидир.

Бу гапларни айтиш билан мен туманимизда ҳамма ишлар жойида, ҳеч қандай муаммоли масалалар йўқ, демоқчи эмасман. Бор, албатта. Яқинда бўлиб ўтган биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ўн иккинчи сессиясида ва сессияда Президентимиз томонидан қилинган маърузасида халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари қатори қишлоқ хўжалигида ҳам мавжуд айрим [illegible] кўрсатиб берилди. Ҳукуматимиз томонидан юритилаётган одил сиёсатга, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг [illegible] бизнинг ҳам [illegible] сидқидилдан бажариш учун нимаики зарур бўлса барчасини [illegible] астойдил ҳаракат қиламиз.

***Йўлдош ТОЖИБОЕВ,* Янгийўл тумани ҳокими.**

«Оқ олтин — 98»

ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИ ИШГА ШАЙ

МАМЛАКАТИМИЗ далаларида асосий бойлигимиз — пахта йиғим-терими бошланиб кетди. Деҳқонларимиз пешона тери эвазига мўл ҳосил етиштирилди. Бу қимматбаҳо хомашёни қабул қилиб олувчилар зиммасига масъулиятли вазифа юклайди.

Мавсумда Тошкент вилоятида 43та қабул пункти ишлайди. Улар хўжаликлар билан 280 минг тонна пахтани қабул қилиб олиш тўғрисида фьючерс шартномаси тузишган. Айни пайтда ҳосилни ўз вақтида қабул қилиб олиш учун барча зарур чоралар кўриб қўйилди. Хусусан, махсус майдонлар, тозалаш ва қуритиш, ҳаво сўргич мосламалари, автотарозилар, шунингдек, ўт ўчириш воситалари тўла шай ҳолга келтирилди. Мутахассислар ва лаборатория ходимлари аттестациядан ўтказилди.

Вилоят ҳосилни қайта ишловчиларининг фикрича, бу йил пахта хомашёси топшириш бироз кечикмоқда. Шунга қарамай, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ташкил этиш, бунинг учун барча мавжуд имкониятларни ишга солиш, мавсумни қисқа муддатда якунлаш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Бу эса ҳадемай ҳар куни шартномадаги хомашёнинг тўрт-беш фоизини қабул қилиб олиш ва сифатли сақлаш имконини беради.

Неъмат ДУШАЕВ, ЎзА мухбири.

«БЎЗСУВ»НИНГ БУГУНГИ ЖАМОЛИ

ДЕҲҚОННИНГ меҳнати ғоят қийин эканлигини ҳар биримиз яхши биламиз. Лекин, шуниси ҳам борки, агар унга барча шарт-шароитларни яратиб берсангиз, кайфиятини чоғ қилсангиз, ҳар қандай қийинчиликларни мардонаворлик билан енгади, мўл ҳосил етиштириб, элга ризқ-рўз улашади. Зангиота туманидаги «Бўзсув» деҳқон-фермерлар маъмурияти бу масалага алоҳида эътибор бериб келмоқда. Хўжаликда даромаднинг бир қисми қишлоқларни ободонлаштиришга, бойлик яратаётган азаматларга хизмат кўрсатувчи ҳар хил тармоқлар қурилишига сарфланади. Шунинг учун ҳам йилдан-йилга қишлоқнинг кўркига-кўрк қўшилиб, жамоли очилиб бормоқда. Ўтган йили 40 миллион сўм соф. даромад олинган эди. Бу ободонлаштириш ишларини изчил давом эттириш учун яна бир имконият ярватилди, демакдир. Қишлоқда замонавий, барча қулайликларга эга бўлган янги шифо маскани қад кўтарди.

СУРАТЛАРДА: фермер хўжалиги уюшмаси раиси (чапдан ўртада) Алишер Ғаффоров, бош агроном Х. Мирзаев ва уруғ тозалаш цехи бошлиғи Б. Пирматовлар уруғ сифатини текшириб кўрмоқдалар; янги шифохона бош ҳамшираси Г. Ёқубова бемор С. Қодировани назоратдан ўтказмоқда; шифо маскани.

Тўлқин КАРИМОВ олган суратлар.

ҲАММА БИЛИШИ ЛОЗИМ БЎЛГАН ҚОИДАЛАР

ПАХТАНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАНГ

ПАХТАКОРЛАРНИНГ зарбдор меҳнати билан вилоятимиз далаларида мўл ҳосил етиштирилди. Эндиги вазифа — уни нес-нобуд қилмай, турли табиий офатлардан, шу жумладан, ёнғиндан сақлаб йиғиб-териб олишдан иборат.

Ёнғин тилсиз ёв эканлиги ҳаммага маълум. Баъзи кишиларнинг лоқайдлиги, ўз вазифасига масъулиятсизлик билан ёндошаётганлиги сабабли ёнғин чиқиб, не-не меҳнатлар эвазига етиштирилган халқимизнинг ризқ-рўзи — «оқ олтин» куйиб кулга айлангани каби воқеалар рўй берганлиги ҳеч кимга сир эмас.

Тошкент вилояти ёнғиндан сақлаш бошқармаси ходимлари ана шуни ҳисобга олиб, пахтани териш, ташиш, сақлаш ва қайта ишлаш мавсумини ҳеч қандай талафотсиз ўтказиш учун ёнғин ҳавфсизлиги қоидаларига тўла риоя қилиниши ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлигини яна бир бор эслатади.

Хўжаликларда йиғим-терим мавсумида ҳамма риоя этиши лозим бўлган қоидалар бор. Жумладан, пахта териш машиналари ва трактор ҳайдовчилари уларнинг ёрдамчилари, йиғим-теримга жалб қилинган маъсул ходимлар ёнғинга қарши махсус йўриқномадан ўтишлари шарт. Акс ҳолда йўриқномадан ўтмаган ходимларнинг йиғим-терим ишларида қатнашиши таъқиқланади.

Ҳар бир пахта териш машиналари, трактор ва бошқа транспорт воситалари созланган учқун ушлагич ва бирламчи ўт ўчириш анжомлари билан жиҳозланиши зарур. Мой ва ёқилғиси томадиган, электр ускуналари носоз, учқун ўчиргич ўрнатилмаган машиналардан фойдаланиш [illegible]

Пахта ортилган трактор тиркамалари усти, албатта, бризент шолчалар билан ёпилган ҳолда ишлатилиши даркор.

Пахта териш машиналарида иш пайтида терилган ҳосилни ташиётган машина ва тракторларда, пахта далаларида, хом ашё сақланадиган жойларда чекиш ва оловдан фойдаланиш, бункерлари пахта билан тўлдирилган терим машиналарига ёқилғи қуйиш, далаларда қолдириш қатъиян ман этилади.

Теримчиларнинг мувaққат турар-жойларида носоз ва вақтинчалик электр симларидан фойдаланиш, қоғоз ва латталар билан электр лампаларни ёқиш, кийим-кечак ва бошқа буюмларни электр симларга ёйиш, чекиш, очиқ оловдан фойдаланиш, овқат тайёрлаш, хоналарни иситиш учун электр асбобларини ишлатиш, шағам ва гугурт билан хоналарни ёритиш, тез алангаланадиган суюқликлар билан печларни ёқиш асло мумкин эмас.

Ёнғин олдини олиш пахта тераётган теримчи ва механизаторларнинг ҳам, хирмонда, қабул пунктларида ишлаётган кишиларнинг ҳам қатъий риоя этиши лозим бўлган муҳим вазифадир.

***Ўлмас МУЗАФФАРОВ,* вилоят ИИБ ЁСБ муҳандиси, ички хизмат катта лейтенанти.**

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● МАМЛАКАТЛАР ● ОДАМЛАР ● ВОҚЕАЛАР

НИҲОЯТ БОШ ВАЗИР ТАСДИҚЛАНДИ

● ЎТГАН жума куни Россия Давлат Думасида янги бош вазир номзоди юзасидан овоз берилди. Ташқи ишлар вазири вазифасини бажарувчи Евгений Максимович Примаков биринчи уринишдаёқ Дума «тўсиқлари»дан муваффақиятли сакраб ўта олди. Думадаги барча фракциялар (ЛДПР бундан мустасно) Е. Примаков номзодини маъқулладилар. Шундай қилиб, деярли бир ой давом этган инқирозга чек қўйилди.

68 яшар янги бош вазир ўз зиммасига ўта оғир юкни ортиб олди, дейиш мумкин. Ишсизликнинг олдини олиш, меҳнаткашларга маош бўйича қарзларни узиш, саноат корхоналарининг қаддини тиклаш, қишлоқ хўжалиги муаммолари ва бошқа қатор вазифалар ҳукумат раисининг фаолиятида асосий ўрин эгалласа, ажаб эмас. Чунки, сўнгги кунлардаги иқтисодий ва молиявий инқирозлар далатнинг белини анча букиб қўйди.

АЭРОКЛУБ 100 ЁШДА

● ФРАНЦИЯ пойтахти Париждаги Елисей майдони айни кунларда улкан тайёрагоҳни эслатмоқда. Чунки, бу ерда бўлаётган тантаналар катта байрам тусини олди. 1898 йилда ташкил этилган «Франция аэроклуби»нинг 100 йиллигига бағишланган халқ сайллари кўпчиликни ўзига жалб қилди. Мазкур санага бағишлаб Елисей майдонида намунали кўргазма уюштирилди. Авиация энди пайдо бўлган пайтлардаги учиш аппаратларидан тортиб, то ҳозирги самолётсозликнинг нодир машиналари ўзгача қизиқиш билан томоша қилинмоқда.

ПИНОЧЕТ ТАН ОЛДИ

● ЧИЛИНИНГ собиқ мустабид ҳокими Аугусто Пиночет яқинда «Косас» журнали мухбирига берган интервьюсида чилилик икки нафар журналист радио эшиттириши давомида тингловчиларга ҳавола қилган магнит тасмадаги овоз чиндан ҳам ўзига тегишли эканлигини тан олди. Лекин, А. Пиночет ўша пайтда президент лавозимини эгаллаб турган Сальвадор Альенденинг ўлдирилиши ҳақидаги сўзларини кўчма маънода айтилганини таъкидлади. Маълумки, 1972 йили Чилида бўлиб ўтган ҳарбий тўнтариш пайтида мамлакат президенти Сальвадор Альенде ўлдирилган эди.

«ГРИНПИС» ТАЛАБИ

● МАЪЛУМКИ, «Гринпис» деб аталган халқаро ташкилот ер юзидаги экологик ҳолатга дахлдор дунёвий масалалар билан шуғулланади. Мазкур ташкилот вакиллари яқинда Олмониядаги барча атом электр станцияларининг фаолиятига чек қўйишни талаб қилди. Ташкилот мутахассисларининг айтишларича, мамлакатда биринчи бўлиб ишга туширилган «Крюммел» станциясининг радиоактив чиқиндилар сақланадиган контейнери кучли радиация манбаига айланган. Шу боис ташкилот аъзолари «Крюммел»ни биринчи бўлиб ёпишни шарт қилиб қўйдилар.

ЭРОН — НОРОЗИ

● АФҒОНИСТОНДАГИ «Толибон» ҳаракати раҳбарияти яқинда ўн бир нафар Эрон дипломатларини Мозори Шариф шаҳрини фатҳ этиш пайтида ўлдирилганлигини тан олган эди. Маҳв этилганларнинг таниб бўлмас даражадаги мурдалари шаҳар четидан топилди. Эрон ўз дипломатларининг ўлимида «Толибон» жангарилари ҳамда Покистон ҳарбийларини айблади.

Афғонистон билан чегарадош ҳудудларда ҳозир Эроннинг 70 мингдан зиёд аскарлари турибди. Кўпгина танклар ва оғир тўплар шай қилиб қўйилди. Боз устига бу ерга ҳарбийларнинг янги-янги қисмлари жўнатилмоқда.

САРАТОН БИЛАН «ОЛИШУВ»

● САРАТОН (рак) касаллиги инсониятнинг олдида турган энг катта фожиалардан биридир. Жаҳондаги кўпгина мамлакатларнинг олимлари унга қарши курашда жонбозлик кўрсатмоқдалар. «Натуре» етакчи илмий журнали генлар терапиясининг мия ракига қарши курашдаги муваффақиятлари тўғрисида маълумот берди. Турли мамлакатлардаги тадқиқотчилар бу янги услубдан фойдаланиб, дастлабки клиник тадқиқотлар натижасида ўсишни камайтиришга, айрим ҳолларда эса саратон шишлари ва илдиз отишининг тўлиқ йўқолишига эришдилар. Бу халқаро тадқиқотлар Америка миллий соғлиқни сақлаш институти ташаббуси билан бошланган эди. Бу кенг қамровли ва кўп нарсани бериши мумкин бўлган илмий изланишларнинг Исроил қисмининг мувофиқлаштирувчиси Тель-Авив дорилфунуни билан боғлиқ бўлган Шиба шифохонасининг шифокори Цви Рамдир.

— Генлар терапиясининг тўла имкониятларини ҳали тўлиқ ўрганганимизча йўқ, — дейди Ц. Рам. — Лекин, ҳозирнинг ўзидаёқ бизнинг тадқиқотларимизни мия шишларини даволашда улкан қадам десак бўлади.

Ц. Рамнинг даволаш услуби ўзига хос. У соғлом ва касал ҳужайраларнинг орасидаги фарқдан келиб чиқади. Соғлом ҳужайралар бўлинмаган бир вақтда касалланганлари жуда тез бўлинадилар. Шунинг учун улар фақат бўлинадиган ҳужайраларни касаллантирадиган вируслардан қўрқадилар. Генжарроҳлик технологияси ёрдамида герпес вирусига белгиланган кимёвий дорига мойиллиги бўлган ген киритилади. Шундан сўнг ўзгартирилган вирус унинг «хўжайинига» айланадиган ҳужайрага киритилади. «Хўжайин» ҳужайра шишга киритилади ва фаол равишда бўлинаётган рак ҳужайраларига таъсир қилади. Шундай қилиб, шиш ҳужайралари аниқ бўлиб қолади. Нормал ҳужайраларга эса вируснинг зарари бўлмайди. Айни кунларда кенг қамровли клиник тадқиқотлар давом этмоқда.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

МУСОБАҚАЛАР ҚИЗҒИН ПАЛЛАГА КИРДИ

Пойтахтимиздаги «Юнусобод» спорт кошонаси бугун ҳар қачонгидан ҳам гавжум. Бу ерда 14 сентябрь куни теннис бўйича Ўзбекистон Президенти Кубоги учун Бешинчи халқаро мусобақаларининг ҳал қилувчи босқичи бошланди.

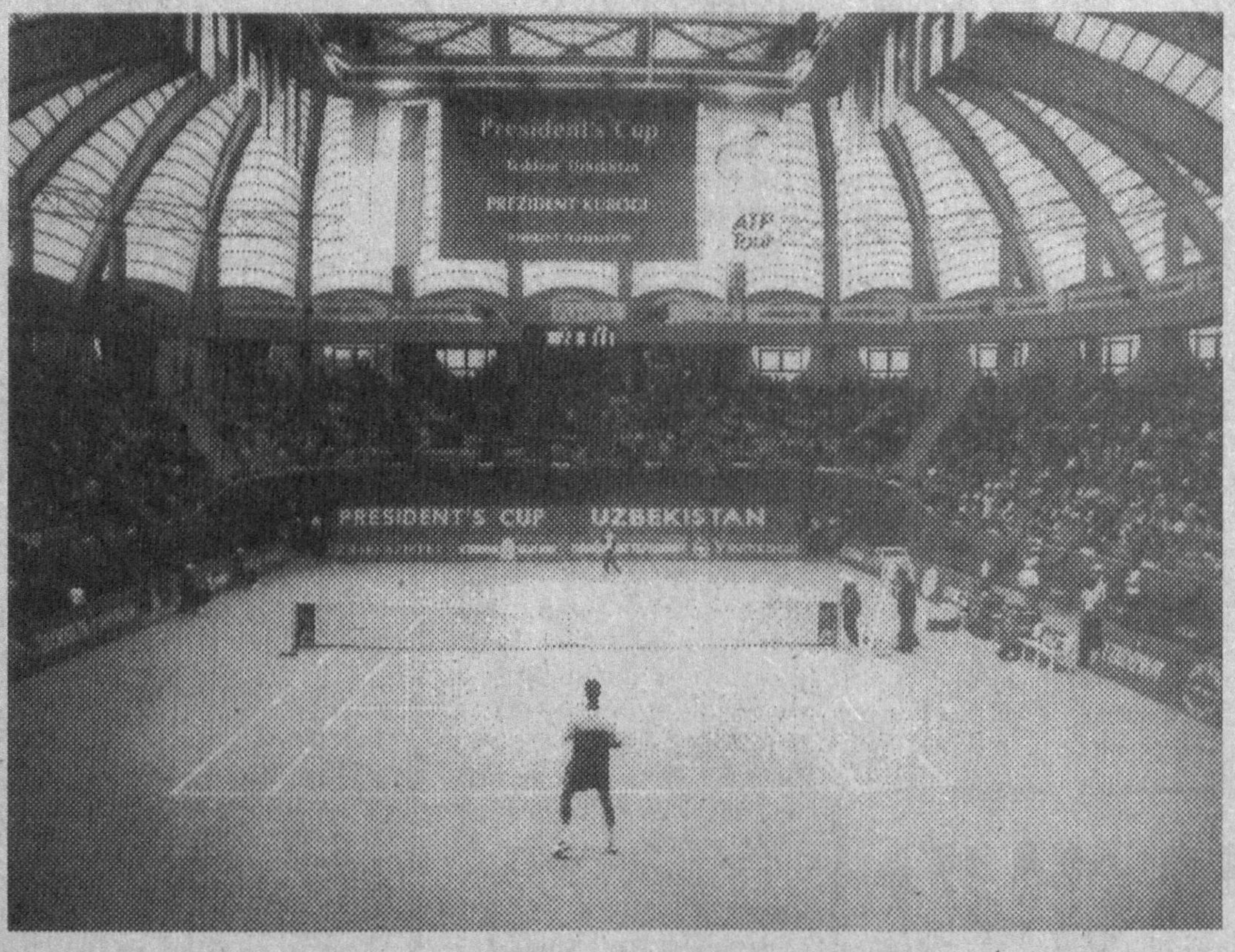

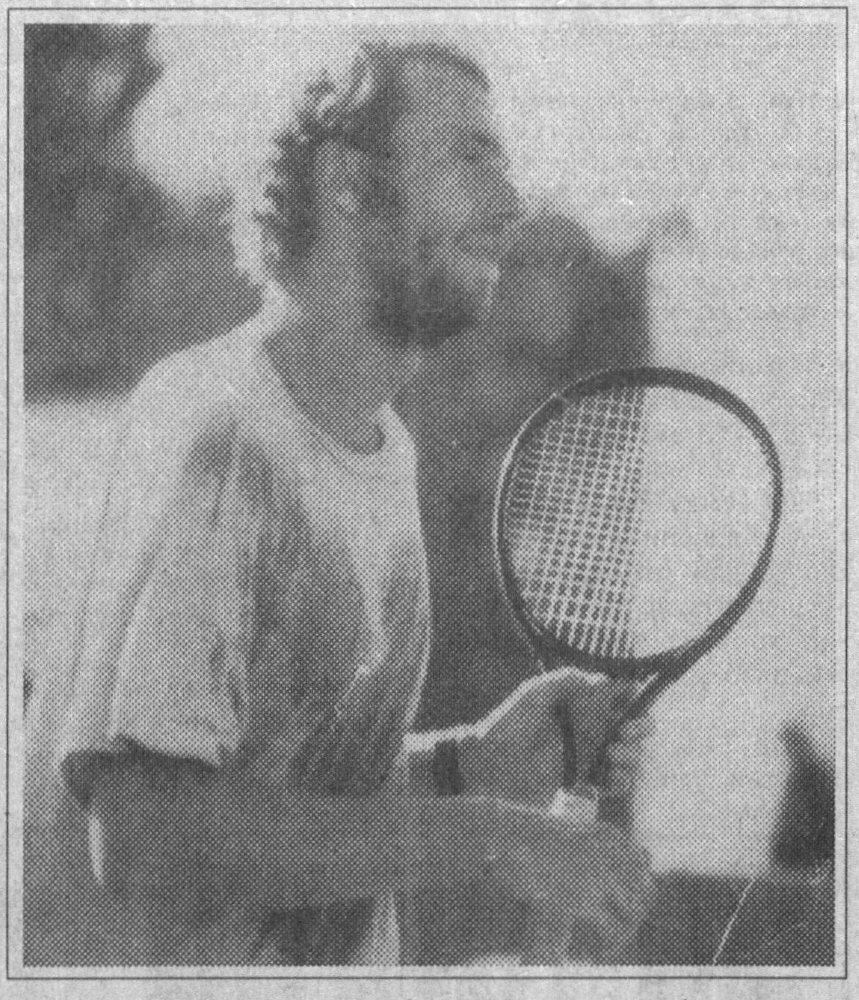

Шуни мамнуният билан таъкидлаш керакки, ҳар йили ўтказилаётган бу мусобақанинг нуфузи йилдан-йилга ортиб бормоқда. Хусусан, бу йилги беллашувларда 18 мамлакатдан келган 40 дан ортиқ теннис усталари иштирок этмоқда. Уларнинг орасида аллақачон ўзининг маҳорати билан дунёга танилган Тим Хенмен, Евгений Кафельников, Марк Россе сингари ракетка усталарининг борлиги буни яққол исботлаб турибди.

Мазкур мусобақанинг аҳамияти тўғрисида тўхталиб шуни айтиш керакки, аввало бундай турнирлар мамлакатимизда теннисининг ривожланишига ўзининг катта таъсирини кўрсатмоқда. Бугунги кунда нафақат шаҳарларда, балки туман ва қишлоқларда ҳам янги-янги теннис кортларининг барпо этилаётганлиги, улар минг-минглаб ишқибозларни ўз бағрига чорлаётганлиги қувонарлидир. Иккинчидан республикамиз Президенти Кубоги учун ўтказилаётган мусобақа тобора кенг қулоч ёзиб халқаро спорт учрашувлари доирасида мустаҳкам ўрин олди. Дунёнинг Германия, АҚШ, Италия, Канада, Испания, Швеция, Аргентина, Бельгия ва бошқа қатор мамлакатлардан ўйинчиларнинг ташриф буюриши ва мусобақаларда иштирок этишнинг ўзи ҳам бунга баҳо бўла олади.

Мусобақанинг яна бир аҳамияти шундаки, мамлакатимизда ҳукм сураётган тинчлик, тотувлик, барқарорлик ана шундай халқаро турнирларни ўтказишда катта замин яратмоқда.

Шундай қилиб ўтган куни ҳал қилувчи босқичнинг дастлабки учрашувлари бошланди. Учрашув низомига кўра ғолиб чиққанлар кейинги босқичда мусобақаларини давом эттиради. Биз таниқли ракетка усталари иштирок этаётган турнирда ўзбекистонлик теннисчиларга омад тилаймиз.

Дарвоқе, яна бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Йилдан-йилга «Президент Кубоги» мусобақа иштирокчиларининг оладиган мукофотлари ҳажми ҳам салмоқли бўлиб бормоқда. Бу йилги — бешинчи турнирнинг ғолибига 66.400 АҚШ доллари ҳажмидаги пул мукофоти ҳамда «Фонон» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг қўли гул усталари кумушдан ясаб зарҳаллаган бош соврини топширилади.

«ПРЕЗИДЕНТ КУБОГИ»

Бош соврин кимга тегади? Буни галдаги учрашувлар ҳал қилади. Биз эса бир ҳафта давом этадиган ва ҳар куни соат 16.00 да бошланадиган баҳсларга барчани таклиф этамиз.

Ўз мухбиримиз.

Суратларда: «Президент Кубоги» мусобақаларининг бош майдони «Юнусобод» корти; швециялик машҳур ракетка устаси Марк Россе.

ПОЙТАХТ ТЕАТРИ САҲНАСИДА — «ҚУВНОҚЛАР ВА ЗУККОЛАР»

Алишер Навоий номидаги Катта академик театрда бўлган томоша барча иштирокчилар учун ҳам, томошабинлар учун ҳам ёшлик ва қувноқлик байрамига айланди.

Мамлакатимиз мустақиллигининг етти йиллигига бағишланган Қозоғистон, Қирғизистон, ҳамда Ўзбекистоннинг «Қувноқлар ва зукколар клуби» терма командаларининг бу учрашувини Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси, Ўзбекистон «Қувноқлар ва зукколар» уюшмаси ҳамда «Геликон» продюссерлик маркази ташкил этди.

Бу ранг-баранг, ёрқин томоша қатнашчилари бўлмиш ёш талабалар ўзларининг бой истеъдодини намойиш этиб, қўшиқ айтиш, рақс тушиш, ҳазил-мутойиба қилишдан ташқари, ҳаётдаги турфа-турфа воқеаларни кулиб қарши ола олишларини яна бир марта исбот қилди.

Томоша ташкилотчилари ва иштирокчилари ҳоҳишига кўра, чипта сотишдан тушган пул Тошкентдаги 61-мактаб ҳисобига ўтказилди. Маблағ бу ерда ўқийдиган ота-онасиз болалар учун кийим-бош ва дарслик олишга сарфланади.

Уч қўшни республика «Қувноқлар ва зукколар» терма командаларининг учрашуви яқинда барпо этилган Марказий Осиё «Қувноқлар ва зукколар» лигасининг ўзига хос тақдимоти бўлди. Сентябрь ойининг охирида Бишкек ва Алмати шаҳарларида худди шундай учрашувлар бўлади.

А. ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

БЕКОБОДДА ШУНДАЙ АЁЛ БОР

Оқибат

ШАЪНИГА айтилган олқишларга кўмилиб, ҳаяжонланиб ўтирган аёлни даврага таклиф қилдилар. Маликахон кўзида ёш қалқиб гир-гир «муножот»га айланар экан, қайнонасининг: «Раҳмат келинимга, бир она шунчалик бўлади-да», «Қизим ўрнида кўргандим, адашмабман», деган мақтов сўзлари қулоғи остида янгради. Онахон ая тўйболалар — Ҳасан-Ҳусанларни қўлидан даврага етаклаб чиқиб, қизи ўрнида набираларига оналик қилаётган Маликахоннинг пешонасидан ўпди. Шукроналар айтиб, қўш гиламни ҳадя қилиб, даврани тарк этаркан, сўз навбатини олган ўғли Акбаралининг: «Булар бизнинг жигаргўшамиз, ўзимизнинг опамиздек бўлиб қолган», деган сўзларини бошини силкита-силкита маъқуллади. Қалблар жунбушга келди.

Охунбобоев маҳалласи хотин-қизлар кенгаши раисаси Муҳаббат опа Эшмуродова бир кийимлик атласни эгнига ташлади. «Раҳмат, қизим, барака топинг!» дея эгизакларнинг суннат тўйлари билан муборакбод этди.

...Халқимизда олқиш олган омондир, деган ҳикматли ибора бор. Аллоҳнинг даргоҳи кенг. Бир томондан кам қилса, бошқа томондан яна ўзи беради. Маликахон биринчи оиласи билан ўн бир йил бирга турмуш қуриб, фарзандсизлик туфайли ажралишди... Тақдир сўнгра уни Нўъмонжонга йўлиқтирди.

— 1993 йил менинг ҳаётимда энг оғир дамлар бўлди, десам хато бўлмас. Уч, тўрт ёшни қоралаган қизларим Истора, Ёқутхонлар, тўрт ойлик Ҳасан-Ҳусанлар билан қолдим. Онасини бериб қўйдик. Жигаргўшаларим, қайнонам кечаю-кундуз чақалоқлар бошида парвона бўлишди.

Бошимни «иккита» қилиб қўйишмаса, бўлмаслигини айтиб, болаларимга она қидиришди. Турмушга чиқмоқчи бўлганларга тўрт нафар фарзандларим тарбиясини кўндаланг қўйганимда, рози бўлишмади. Маликахон ҳақида айтишди. Учрашиб, дилимдагини тўкиб солдим. Менинг фарзандларим сизники. Агар Аллоҳ иккимизга фарзанд ато этса, барчасини баробар кўрамиз. У рози бўлди, — дейди Маликанинг турмуш ўртоғи, «Ўзметкомбинат»га қарашли овқатланиш комбинати макарон ишлаб чиқариш цехи мудири Нўъмонжон Жангиров.

...Ўзимизни барча ташвишлардан ҳоли ҳис этиб Маликахоннинг ўрнига қўйиб кўрайлик. Тунлари бедор бўлиб, гўдакка кўкрак тутмаган аёл бирданига икки бешик орасида қийноқда қолмадими? Эгизакларнинг одати шунақа: бири йиғласа, иккинчиси ҳам безовталанади. Унинг устига онасини қўмсаётган икки қизалоқнинг хархашасига бардош бериш... У барчасига тоқат қилди. Оғир тошни сув олмас, дейдилар. Маликахон Жангирова оғир тош, сабрли аёл бўлди.

Дастурхон атрофида улар билан суҳбатлашар эканман, нозик қўлчаларини Маликахоннинг тиззасига қўйиб олган Ҳасанга боқаман. Мактабдан келиб, одоб билан салом бериб, чиқиб кетишган қизалоқлар кетидан қараб қоламан. Меҳрибон, болажон аёли ҳақида дона-дона қилиб гапираётган Нўъмонжонга назар соламан. Маликахоннинг гаплари қулоғим тагида янграйди.

Зукко, фаҳм-фаросатли аёл — она ҳақида матбуотда чоп қилинган изтиробли бир мақолани кўз олдимдан кетказа олмайман. Ўгай она беш ёшли қизчасига кун бермас, уриб сўкар, туртқилар экан. Қулоқ оғриғидан қизча азоб чекаркан. У жоҳил аёлнинг берган азобларини тирикчилик қўйида юрган отасига айтишга қўрқаркан. Безори аёл нима қиларкан денг? Қуртлаган гўштни қизча қулоғига ишқалаб урар экан. Қулоққа тушган қурт қизчанинг миясига чиқибди. Норасида қизча оламдан ўтибди. Оламдан ўтган қизча руҳи «капалак бўлиб учиб келиб» отасига ўз онаси билан топишиб олганини ва бошидан ўтган воқеаларни ҳикоя қилиб берибди. Ўгай она қилмишига яраша жазосини олибди.

Маликахонга қарайману, қалбимдан шундай сўзлар отилиб чиқади: «Сиз оқила аёлсиз ибратга лойиқсиз. Бағрингиз кенглиги шунчаки, болаларингиз онасининг руҳи шод бўлишини ўйлаб, уларни, ҳатто, зиёратга олиб бориб турарkансиз. Болаларни оқ ювиб, оқ тараркансиз. Аллоҳ сизнинг кўнглингизга сабр-тоқат билан бирга фақат яхшилик, фидойилик уруғини солган экан. Илоҳим, ўзингизнинг бахтингизга, болаларингизнинг бахтига кўп йиллар омон бўлинг! Уларнинг ҳузур-ҳаловатини кўринг».

Тўхтаниso ЖЎРАБЕКОВА,
Бекобод шаҳри.

ОИЛА ЙИЛИГА БАҒИШЛАНГАН КЎРГАЗМА

Болалар бадиий ижодиёти республика марказида «Ўзбекистон Ватаним маним» кўргазмаси очилди. Оила йилига бағишланган ушбу кўргазмада саксон нафардан ортиқ ёш ижодкорларнинг икки юздан зиёд зардўзлик, ёғоч ўймакорлиги, наққошлик, кулолчилик каби амалий санъат ҳамда ранг-тасвир асарлари намойиш этилди. Бу асарларда боланикнинг беғубор туйғулари, миллий анъаналар, оилавий урф-одатлар, турли байрам кўринишлари, ўлкамизнинг тарихий шаҳарлари, гўзал табиати, табиий бойликлари ўз аксини топган.

Кўргазма натижасига кўра, тошкентлик иқтидорли ёш рассомлардан Нигора Мирсолиҳованинг «Ўзбекистон анорлари» расми, Феруза Эркабоева ва Жамшид Валиевнинг натюрмортлари, термизлик Шаҳноза Ўроқованинг Муборак газ конлари тасвирланган «Ватаним бойлиги» асари махсус совринга сазовор бўлди.

М. ОДИЛОВА,
(ЎзА).

Об-ҳаво

Республика об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан хабар беришларича, 16-20 сентябрь кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида ёғингарчилик кутилмайди. Бироз ҳарорат пасайиб, кечалари 8-13, кундуз кунлари 23-28 даража иссиқ бўлади. Қолган кунларда эса ҳароратнинг мувозанати деярли ўзгармайди. Кечалари 10-15, кундузи 26-31 даража атрофида иссиқ бўлиши кутилади.

САХОВАТ

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани «Ибн Сино» маданият маркази ва «Умид» студияси ходимлари Шоҳимардон қишлоғида табиий офатдан азият чеккан аҳолига моддий ёрдам кўрсатди.

Водил халқ банки бўлими ҳисобига икки кунлик иш ҳақи миқдорида пул ўтказилди. Шуни ҳам айтиш керакки, мазкур жамоалар пойтахтдаги болалар уйлари ва эҳтиёжманд оилалар фарзандларига ҳам моддий ёрдам кўрсатиб, улар ҳузурида концертлар намойиш этаётир.

(ЎзА).

Футбол янгиликлари

ДУРАНГЛАР ТУРИ

Олий табақа жамоаларининг учрашувлари кескин тус олмоқда. Буни куни кеча якунланган 20-тур ўйинлари натижалари ҳам яққол кўрсатиб турибди. Ўтказилган 8 учрашувнинг 4 таси дуранг натижа билан якунланди.

Вилоятимиз вакиллари ҳам ўз учрашувларини дуранг билан якунлашди. «Дўстлик» жамоаси Қаршида «Насаф» жамоасига қарши майдонга тушиб рақиблар билан баббаравар беллашди. Учрашув давомида улар ўз дарвозаларини дахлсиз сақлаб қолдилар. «Дўстлик» рақиблар дарвозасига ҳам тўп кирита олмади. Учрашув 0:0 ҳисобида дуранг билан якунланди.

Бекободнинг «Металлург» жамоаси олдинги турда Қўқонда «Темирйўлчи» билан учрашиб, 1:1 ҳисобида дурангга эришган бўлса бу сафар ўз майдонида «Бухоро» жамоасини қабул қилиб, рақиблар дарвозасини ишғол қилаолмади. Натижада бу ўйин ҳам 0:0 ҳисобида дуранг бўлиб тугади.

20-турнинг энг муҳим ва қизиқарли учрашуви Наманганда ўтказилди. Ўйингоҳга тушган 35 минг футбол ишқибози биллур кубоги учун финалда Фарғонанинг «Нефтчи» жамоасини 2:0 ҳисобида енгиб ғолиб чиққан «Навбаҳор» жамоасини олқишладилар. Учрашувнинг биринчи бўлимида майдон эгалари «Нефтчи» дарвозаси томон кетма-кет ҳужум уюштириб, устунликка эга бўлдилар. Учрашувнинг 17-дақиқасида Леонид Кошелев рақиб дарвозасини аниқ нишонга олиб, ҳисобни очди. «Навбаҳор»чи Рашид Ғофуров 23-дақиқада фарғоналиклар дарвозасига 2-тўпни киритди ва ҳисобни 2:0га ўзгартирди. 1-бўлим 2:0 ҳисобида майдон эгаларининг устунлигида якунланди. 2-бўлимда меҳмонлар майдон эгалари дарвозаси томон кетма-кет ҳужумлар уюштириб, 46-дақиқадаёқ, Владимир Радкевич майдон эгалари дарвозасига битта жавоб тўпини киритди. Учрашувнинг 58-дақиқасида эса Умид Исоқов иккинчи жавоб тўпини майдон эгалари дарвозасига аниқ йўллаб, ҳисобни 2:2 қилиб тенглаштирди. Шундан сўнггина майдон эгалари шиддат билан яна рақиблар дарвозаси томон интилдилар. Лекин учрашув охиригача ҳар икки жамоа фаол ҳаракат қилган бўлсалар ҳам қулай вазиятлардан унумли фойдалана олмадилар.

«Хоразм» — «Сўғдиёна» учрашувида ҳам рақиблар 1 маротабада дарвозани ишғол этиб, 1:1 ҳисобида учрашувни якунладилар.

Йигирманчи турнинг 1-учрашувида Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси Термизнинг «Сурхон» жамоасини қабул қилиб, навбатдаги йирик ғалабани қўлга киритди. 1-бўлимнинг 12-дақиқасида Андерсон, 24-дақиқада Шершов ва 45-дақиқада Миржалол Қосимов термизликлар дарвозасига биттадан тўп киритиб, ҳисобни 3:0 га етказдилар. Учрашувнинг 2-бўлимида Игорь Шквирин 2 та, Азамат Абдураимов 1 та ва Миржалол Қосимов 11 метрли жарима тўпини киритди ва умумий тўплар сонини 7 тага етказди. «Сурхон» ўйинчиси Дўрмонов 1 та жавоб тўпини киритишга муваффақ бўлди. Ўйин 7:1 ҳисобида «Пахтакор»нинг йирик ғалабаси билан якунланди.

Пойтахт армиячилари ўз майдонида «Трактор» жамоасини қабул қилиб, навбатдаги мағлубиятга учрадилар. Улар ўз дарвозаларидан 2 та тўп ўтказиб юбордилар. Ўйин 2:0 ҳисобида «Трактор» ғалабаси билан якунланди.

«Косонсой» ўз майдонида «Андижон» жамоасини қабул қилиб, 1-бўлиб рақиб дарвозасига тўп киритиб ҳисобни очди, лекин йирик ҳисобда мағлубиятга учради. Андижонликлар кетма-кет «Косонсой» дарвозасига 4 тўп киритдилар. Учрашувнинг сўнгги дақиқаларида майдон эгалари «Андижон» дарвозасига яна бир тўп киритишга муваффақ бўлдилар. Ўйин 4:2 ҳиобида меҳмонлар ғалабаси билан якунланди. Чемпионат дебютантларидан бири Қўқоннинг «Темирйўлчи» жамоаси Навоийда «Зарафшон»га қарши майдонга тушиб, рақиблар дарвозасини уч маротаба ишғол қилди ва ўз дарвозаларидан 2та тўп ўтказиб юборди. Натижада 3:2 ҳисобида ғалаба қозониб муҳим 3 очкони қўлга киритди.

Осиё кубок эгалари кубогида Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси Тожикистоннинг бошқа бир жамоаси — «Хўжанд» жамоаси билан учрашди. 18-Осиё кубок эгалари кубогидаги дастлабки босқичда «Пахтакор»чилар рақиблар майдонида 1:1 ҳисобида дурангга эришдилар.

Куни кеча кечиктирилган учрашув ўтказилди.

Навбатдаги 21-турда «Дўстлик» ўз майдонида чемпионат пешқадами «Пахтакор»ни қабул қилса, «Металлург» жамоаси Жиззахда «Сўғдиёна» жамоаси билан куч синашади.

Тўпурарлар баҳсида «Пахтакор»чи Миржалол Қосимов 14 тўп билан карвонбошилик қилмоқда.

Талъат ЮСУПОВ.

СУПЕР ЛИГА ТУЗИШ КЕРАКМИ Ё...

Францияда футбол бўйича жаҳон чемпионатининг қизғин ўйинлари давом этаётган паллада Буюк Британия пойтахтидаги «Слотер энд мей» адвокатлик компанияси биносида бир қатор Европа клубларининг мураббий ва раҳбарлари йиғилди. Йиғилишдан мақсад қитъанинг энг кучли жамоалари иштирок этадиган янги супер лига тузиш тўғрисидаги режани муҳокама қилиш эди.

Жаҳон футболига катта таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ушбу режа жаҳон чемпионати пайтида унча эътиборга олинмади. Лекин Франция майдонларида «футбол байрами» ниҳоясига етгач, янги супер лига ҳақидаги гаплар барчанинг диққат-эътиборини тортди. Бугунги кунга келиб эса супер лига керакми ёки йўқми, деган савол катта тортишувларга сабаб бўлаётир. УЕФА бош котиби Герҳард Айгнер янги лиганинг тузилишига биринчилардан бўлиб қаршилик билдирди. Унинг фикрича, лига тузилгач, ҳозирги мавжуд кубок мусобақаларининг энг обрўлиси саналган Европа чемпионлари кубогига ўхшаш яна бир турнир пайдо бўлади. Қолаверса, янги лиганинг УЕФАга бўйсунишни истамаётгани ташкилотда бўлиниш юз беришига олиб келиши мумкин.

Лига ташкилотчиларининг режасига кўра, у 2000 йилдан ўз фаолиятини бошлаши лозим. Мусобақалар ҳафтанинг маълум бир кунида ўтказилади ва жамоалар ўз миллий чемпионатидан ташқари лига мусобақаларида ҳам қатнашишлари керак бўлади. Маълум бўлишича, ҳозирча «Барселона», «Реал», «Интер», «Ювентус», «Милан», «Олимпик», «Фиорентина», «Андерлехт», «Ливерпул», «Боруссия», «ПСВ-Эйндховен», «Бенфика», «Арсенал», «Пари Сен-Жермен», «Манчестер Юнайтед», «Байер», «Аякс» каби жамоаларнинг лига мусобақаларида иштирок этиши мўлжалланмоқда.

УЕФА раҳбарияти янги лига ўйинларида иштирок этадиган жамоаларни ўз ҳомийлиги остида ўтказиладиган барча мусобақалардан четлатиши мумкинлигини эълон қилгач, кўпчилик мутахассислар янги супер лига тузилмайди, деган фикрга келган эди. Лекин Испаниянинг «Реал» жамоаси президенти Лоренсо Санс айтган гап бутун футбол оламида катта шов-шув уйғотди. У УЕФА бош котиби Герҳард Айгнер билан янги лига ҳақида суҳбатлашганда, бош котиб эртами-кечми янги лига тузилишини ва уюшма уни тан олишга мажбур бўлажагини айтган. Сал кейинроқ Испаниянинг Ла-Корунья шаҳрида Г. Айгнер ва «Атлетико», «Депортиво», «Лацио», «Реал» жамоалари президентлари ўртасидаги бўлиб ўтган учрашув эса супер лига тузиш учун яна бир муҳим қадам бўлди.

Дунёда таниқли ишбилармонларнинг супер лига тузиш фикрига қизиқиш билан қараётгани унинг келажакда муваффақиятли фаолият кўрсата олишига умид уйғотмоқда. Масалан, австралиялик телемагнат Руперт Мердок супер лига ташкил этилган тақдирда, унинг ривожига ўз ҳиссасини қўшишини маълум қилган.

«Индепендент» газетасининг хабарига қараганда, Р. Мердок, Италиянинг собиқ бош вазири, таниқли ишбилармон Силвио Берлускони, саудиялик миллиардер шаҳзода Ал-Валид Ибн Талол Ал-Сауд ҳамда телевидение соҳасидаги йирик бизнесмен германиялик Лео Кирх билан супер лига фаолиятини ёритиш масалаларини келишиб олган. Улар биргаликда Умумевропа пуллик телеканалини тузиш ва ўша канал орқали супер лига ўйинларини намойиш этишни режалаштирмоқда.

Кўриниб турибдики, супер лиганинг ташкил қилиниши тобора аниқлашиб бормоқда. Ҳали лига ташкил этилмасданоқ бизнес оламидаги обрўли кишилар унинг фаолият кўрсатишидан манфаатдор эканини билдирмоқда. Лекин шунга қарамай, лига тузиш таклифи билан чиққанлар ҳали-ҳануз танқиддан қутула олмаяпти. Кўпчилик футбол мутахассислари, ишбилармонлар бутун жаҳон севган ўйинни пуллик телеканалларда намойиш қилиш орқали бу лигани катта даромад манбаига айлантириб олиши мумкинлигини айтмоқда. Уларнинг фикрича, лига мусобақаларининг бир неча ойлаб давом этиши унга аъзо жамоалар ўйинчиларини ўз миллий терма жамоаларида ўйнаш имконидан деярли маҳрум қилади. Оқибатда миллий терма жамоалар савияси пасайиб кетади. Шунингдек, мутахассислар жамоаларнинг лига аъзоси бўлиш ҳуқуқлари тенг эмаслиги, ўйинлардан олинадиган фойданинг қандай тақсимланиши ва мусобақалар кимнинг ҳомийлигида ўтиши ноаниқлигини ҳам айтишмоқда.

Бобур СОБИРОВ,
(ЎзА).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48
Эълонлар: 133-99-15, 136-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйҳатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0316. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ. Адади 8.777 нусха.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти – 20. 30. Босишга топширилди – 19.30. 1 2 3 4 5 6